

Dodo Gombár

TRETÍ VEK

(obrázky generácií)

november 2002

© *gombar*

postavy:

EGON- o chvíľu 30 rokov

TAMARA- jeho družka, spíkerka v rádiu, 27 rokov

DUŠAN- jeho priateľ, psychológ, 30 rokov

TEREZA- Dušanova manželka, bývalá Egonova priateľka, modelka, 25 rokov

Egonov OTEC- 64 rokov

Egonova MATKA- 58 rokov

DOLINA- populárny herec vo výslužbe, 62 rokov

ARNOŠT- zabudnutý hudobný skladateľ, 60 rokov

MAGDA- opatrovatel'ka v domove dôchodcov, 22 rokov

1.

(Na chodbe domova dôchodcov.)

Magda: Už na vás čaká.

Egon: Je sám?

Magda: Sám. Bol u neho Arnošt. Pred chvíľou odišiel. Celé dopoludnie trieskal do klavíra.

Egon: Netrieskal do klavíra, Magda. Arnošt komponoval. (chce vojsť)

Magda: Potom sa naobedovali a išli sa prejsť do parku. Ako zvyčajne.

Egon: Kedy je dnes sedenie?

Magda : O piatej.

(Egon chce vojsť.)

Magda: Pán Egon.

Egon: Áno.

Magda: Ste dobrý človek. Že sa zaujímate o takých ľuďoch ako je on. (ukáže k dverám, ktorých kľučku Egon už dlho drží) Boh vám to vráti...Akoby povedala moja matka...

Egon: Boh? Myslíte?

Magda: Nemyslím. Viem.

(Egon sa usmeje a vojde do dverí, Magda sa za ním díva.)

(Tma.)

2.

(V izbe Dolinu, starej hereckej hviezdy.)

(Na posteli sedí Ján Dolina a fajčí fajku. Keď vojde Egon, ukáže mu, aby si sadol. Nepozrie sa na neho.)

Dolina: Magda je ešte na chodbe?

Egon: Áno.

Dolina: Všimni si, že všetky tie mladé opatrovatelky v starobincoch, mladé mníšky...mladé učiteľky postihnutých detí...všetky tie holky majú nad hlavou taký kruh bieleho svetla... všimni si to. Aj Magda ho má.

Egon: Prečo len mladé? A staré ho nemajú?

Dolina: Ak zostarnú a nezmenia medzi tým zamestnanie, čiže presvedčenie, tak sa im to svetlo rozleje okolo celého tela.

Egon: (chvíľu rozmýšľa) To je téma.

Dolina: To nie je téma, to je niečo ako...ako...plavba na ostrov...Téma je napríklad to, že Magda mi dnes povedala, že sa vyspala s tým mladým psychológom. S tým tvojim priateľom. Teda, že ju pretiahol.

Egon: Prosím???

Dolina: Povedala, že ju dlho zvädzal a lákal...no a ona nakoniec neodolala. Vraj sa jej vyhrážal výpoveďou a ona sa bála, že si nenájde novú prácu a skončí znova u nich na dedine...Smrad...To je téma.

(Egon zapne diktafón.)

Dolina: Vypni to. To tam nepatrí.

Egon: Prepáčte.

Dolina: Hovorím ti to len tak. Ako kamarátovi, nie ako bulvárnu pikošku. To nie je súčasť nášho rozhovoru.

Egon: (vypne diktafón) Prepáčte...A čo vám ešte povedala?

Dolina: Už ti o tom nič nepoviem... Môžeš to znova zapnúť a pokračovať v tej svojej téme.

Egon: Mrzí ma to.

Dolina: Mne je jedno, že ťa to mrzí. Sklamal si ma. Chováš sa ako hyena, keď zacíti krv.

(Egon chce niečo povedať, Dolina mu skočí do reči.) Nemaj teraz potrebu reagovať a argumentovať. A najmä sa mi nechci ospravedlňovať...Zapni diktafón a polož d'alšiu otázku.

(Egon zapne diktafón a položí ho na stôl. Chvíľu mlčí. Vie, že musí pokračovať vo svojom rozhovore s Dolinom, ale takýto úvod dnešného stretnutia nečakal. Cíti sa vinný, aj keď netuší čím sa previnil. Zhlboka sa nadýchne.)

Egon: Ako ste vnímali prevrat v osemdesiatom deviatom?

(Dolina sa odvráti. Tvári sa, akoby aj túto otázku čakal, po každej Egonovej otázke sa tak tvári, ale nie tak skoro. Chvíľu mlčí, len pot'ahuje z fajky.)

Dolina: Vedel som, že sa ma niečo podobné opýtaš. V duchu som sa pokúšal formulovať odpoveď už dávno...Vlastne si ju formulujem dosť často. Jako celá moja generácia. Prevrat je dobré slovo. Som rád, že si nepoužil žiadne patetické. Prevrátilo sa všetko. Nie len politické vierovyznanie a kabáty. Prevrátilo sa úplne všetko. Takže...Zažil som veľkú eufóriu z čerstvého vzduchu, ktorý prišiel od rakúskych hraníc.To si pamätám presne. Ako keď naraziš pod kopou hnoja na fľašu slivovice. Nestačil som sa dívať okolo seba a vnímať toľko nových impulzov a dotykov. Akoby mi narazil do tela elektrický prúd. V novembri osemdesiatdeväť

som mal 49 rokov. Čiže viac ako polovičku života za sebou. Vieš si predstaviť, čo znamenal pre moju generáciu taký šok, jako pád železnej opony... bolo treba znova začať....

Egon: Určite niečo celkom iné ako pre moju vtedy tesne postpubertálnu...

(Dolinu nechá Egonov pokus o vtíp chladným. Trošku nervózne pokračuje v odpovedi na otázku.)

Dolina: Komunistický režim nám priviazal na nohy ťažké okovy a teraz sme ich zrazu stratili. Podčiarkujem zrazu. Príliš zrazu. Boli sme voľní. Niektoré sny a túžby sa naplnia a ty zistíš, že ako realitu ich vnímať nedokážeš. (zamyslí sa, akoby už nechcel pokračovať)

Osemdesiaty deviaty mojej generácii veľa dal, strašne veľa... ale rovnako veľa vzal...

Egon: Vzal?!

Dolina: Videl som, ako nemajú dovtedy plodní a skvelí autori, moji rovesníci, zrazu o čom písať, ako nemajú režiséri inotaje, ktoré by vpašovali do svojich inscenácií. Ako sa náhle stávajú s géniov... priemerní... Tí disidenti, tí hrdí odporcovia režimu začali zrazu príliš poukazovať na našich kamarátov emigrantov...že zdrhli, ušli a podobné hovadiny...a že oni tu doma vlastne tú revolúciu tak potichučky ukuli...ale v skutočnosti mnohí z nich nezdrhli len preto, lebo nemali odvahu ...ale na to si sa nepýtal...Postavili mňa a mnohých ďalších na javisko a povedali-tak a teraz už môžete hovoriť čo chcete, už nemusíte nič maskovať...už môžete povedať názor...a vieš, čo sa ozvalo z javiska? Dunivé ticho...(na dlho sa zamyslí)

Egon: Ale ved' na ten zlom ste čakali takmer 50 rokov.

Dolina: Čakal. Ale som nepredpokladal, že pravda medzi oči prestáva byť zaujímavou. Prestali zrazu existovať príbehy, alebo témy, ako ty hovoríš, ktoré nás dovtedy vzrušovali. Ako keď ťa vzrušuje žena a keď ju konečne vyzlečieš, tak sa ti nechce postaviť. Naša generácia zistila, že nevie o čom má hovoriť. Že nevie hovoriť keď nemá zalepené ústa. Stratil som veľa priateľov, ktorí podľahli novému kultu vytvorenému materiálom.... My sme zrazu zistili, že nevieme hovoriť o človeku...o normálnom slobodnom človeku, jeho skutočnom vnútre. O slobodnom človeku, chápeš... Ten prevrat tak trochu zabil moje sny. Myslel som, že ich práve naopak prebudí. Alebo je možné, že som si zvykol svoje sny len snívať. Zrazu som ich mal žiť. A na to som bol už starý.

Egon: Takže vy si myslíte...?

Dolina: Nič si nemyslím. Viem len, že komunizmus bolo rovnaké svinstvo ako fašizmus. Čakal si inú odpoveď?

Egon: Vždy čakám inú odpoveď, preto sem chodím...Nemáte pocit, že pred tým vás mal národ radšej ako potom? Akoby začal strácať o vás záujem...

Dolina: Ved' o tom vlastne hovorím.

(Dlhé ticho.)

Egon: Boli ste niekedy v komunistickej strane?

Dolina: Ty to nevieš? Dá sa to ľahko zistiť.

Egon: Viem.

Dolina: Tak načo sa ma na to pýtaš?

(Egon vytiahne fľašu whisky a položí ju na stôl.)

3.

(Tereza telefonuje s Tamarou.)

Tereza: Už by sme sa mali stretnúť.

Tamara: Tak sa stretnime.

Tereza: Keď to stále nejako nevychádza.

Tamara: Chceš povedať kvôli mne...

Tereza: Alebo si častejšie volajme.

Tamara: Aby ľudia spolu hovorili...To je krédo dneška. A ja dodávam- a prestali sa stretávať.

Tereza: Dnes som ťa zase počúvala...si fakt dobrá...Nechápem ako si to môžeš všetko zapamätať.

Tamara: Čo?

Tereza: No všetky tie texty a tak.

Tamara: To mám napísané. Už som ti hovorila.

Tereza: Aha. Ale vyzerá to, akoby si to hovorila naspamäť.

Tamara: Občas to hovorím aj naspamäť.

Tereza: Ved' hovoríš, že to máš napísané.

Tamara: Občas to mám napísané a občas to hovorím naspamäť.

Tereza: Počúvala som aj včera, keď ti volal ten úchyl...Ten čo ťa stále balí.

Tamara: To je náš šéf. Šéf rádia B13.

Tereza: A on ťa takto verejne balí?

Tamara: Nebalí. To je všetko dohodnuté. Mystifikácia. Výmysel.

Tereza: Čože? Ja som blbá, a ja som tomu absolútne uverila.

Tamara: O tom to je... celá tá naša brandža...Aby tomu všetci uverili...tomu, čo niekto iný vymyslí...Kope?

Tereza: Čo?

Tamara: Do brucha či kope? Bábo.

Tereza: Nie že kope, mám pocit, že boxuje.

Tamara: Možno sa vám narodí malý Rocky. Taký malý Stalonik.

Tereza: Alebo malá Godzilka.

Tamara: Fuj...to je humor...my sme kravy...Ak ti mám povedať pravdu, stále mám pocit, že to dieťa čakáš s Egonom.

Tereza: Čo ti šibe?

Tamara: To nemyslím doslovne. Proste vás mám stále zafixovaných ako harmonický pár. Hodili ste sa k sebe oveľa viac ako my dvaja.

Tereza: Ale netrep...vy ste si boli úplne súdení.

Tamara: Nie je to asi celkom tak...

Tereza: Nejaký problém?

Tamara: Mali by sme sa už stretnúť.

Tereza: Ty nemáš čas...ja čas mám...ja sedím s bruchom ako sud celý deň na zadku...

Tamara: Tak sa ti určite ozvem...Maj sa.

Tereza: A možno to bude malý Švarcík.

Tamara: To radšej tá Godzilka...Švarcík má krivé nohy...A nemám rada Rakušákov. Čau.

Tereza: (smeje sa) Ahoj.

(Tma.)

4.

(Dolina a Arnošt sedia v parku domova dôchodcov na drevenej lavičke.)

Dolina:Dnes bol u mňa zase ten redaktor. (vytiahne fľašu whisky)

Arnošt: On je dobrý redaktor...podľa toho jaký flašky nosí... Videl sem ho odcházet přes okno.

Dolina: On odchádzal dvermi.

Arnošt: Já sem sa díval prez okno, jako on odcházal dvermi.

Dolina: Tak formuluj zrozumiteľne. Kurva. V slovenčine.

Arnošt: Kurva.

(Smejú sa.)

Dolina: Začínam ho mať celkom rád. Len je stále v křči.

Arnošt: Má pred tebou respekt. Je mladej...moc mladej...

Dolina: Myslí si, že hovorím múdro. Cítim, ako ma obdivuje...už dlho ma nikto neobdivoval...takže mi to robí celkom dobre...

Arnošt: Vdyť ty hovoríš múdro. A na obdiv si byl predsa celej život zvyknutý.

Dolina: Na obdiv sa ľahko zvyká.

Arnošt: A ťežko odvyká.

Dolina: Hovorím len to, čo sa mi chce. Kniha určite nie som. A už sa mi ani hovoriť nechce.

Arnošt: To si myslíš ty. Ide o to, že on si to nemyslí. A proč ten rozhovor s tebou vlastne robí?

Dolina: Vraví, že zbiera materiál. Na film.

Arnošt: O tobě?

Dolina: Čo som Al Pacino? O dvoch generáciách, ako on hovorí. Stále sa vraj pokúša o nejaké námety. Ale to ja neviem, vieš, že to robím len kvoli dcére...

Arnošt: Tak to by si mohol na tem možno aj dobre vydělat.

Dolina: Vieš kedy na tom vydělám najviac?

Arnošt: Kdy?

Dolina: Keď skapem.

(Ticho.)

Arnošt: A co by si si kúpil kdyby si fakt vydělal?

Dolina: Kúpil by som si náhrobný kameň zo zlata a dal by som si naňho vyryť nejakú Bukowského báseň.(poriadne sa napije) Whisky je dobrý chlast.

Arnošt: Nejlepší. Kterou?

Dolina: Čo kterou?

Arnošt: Kterou Bukowského báseň?

Dolina: Ešte neviem...O živote, čo je kurva.

Arnošt: To je trapné. Psát na hrob Bukowského báseň. Zrovna že Bukowského...

Dolina: Je to můj hrob? Je. Tak sa do toho nesar.

(Ticho. Pijú whisky.)

Arnošt: Nejlepší je chlastat v domove dôchodcov na lavičke. Nikdy mi tak nechutnalo. Senegal.

Dolina: 9093000.

Arnošt: Kuba.

Dolina: 10951000.

Arnošt: Raz si to všechno overím.

Dolina: Pokojne si to over. Je to čistá pravda.

Arnošt: Nikdy sem nikoho nestretol, kto by vedel naspamäť počet obyvateľov v každom štáte.

Dolina: Tak úplne každý neovládam, ale nestretol si nikoho preto, lebo taký blbec okrem mňa neexistuje.

Arnošt: Si blázen. To by si mněl povedať temu redaktorovi, nech o tebe napíše.

Dolina: To je tajomstvo... Mojou istotou sa totiž stávajú už len čísla. Robím si zásoby, lebo čísla budú novým Bohom Tretieho veku.

Arnošt: Čeho?

Dolina: Tretieho veku. Pred Kristom máš prvý vek, po Kristovi druhý vek a keď ten skončí tak bude tretí vek.

Arnošt: A kedy skončí ten druhý vek?

Dolina: V rádiu hovorili, že onedlho.

Arnošt: Si blázen.

Dolina: Rád by som bol blázen, ale to je už dnes trapné. To sa už proste nenesie. Napríklad ty by si bol úplne perfektný blázen. (napije sa) Ako pokračuje veľké hudobné dielo zabudnutého virtuóza?

Arnošt: Stojím na mieste. Nemám motiváciu.

Dolina: Tak si ju predstav.

Arnošt: Láska se nedá predstaviť.

Dolina: Čo? Láska nie je predsa jediná motivácia.

Arnošt: Pro mně je.

Dolina: Si starý, precitlively a patetický... Tak sa zamiluj do mňa.

Arnošt: Ty si už neatraktívny. Na muj vkus ti už moc visí koža.... A navyše ti dost smrdí z huby a to mi vždycky strašne vadilo při bozkávaní. To máš z tej fajky.

Dolina: Tak sa nemusíme bozkávať. Stačí sex.

Arnošt: Neumím si predstaviť sex bez bozkávania.

(Smejú sa a pijú)

Dolina: Ja si neviem zas predstaviť bozkávanie bez sexu.

(Tma.)

5.

(V miestnosti Dušana, psychológa toho istého domova dôchodcov.)

Dušan: Dnes tu bol Egon?

Magda: Bol.

Dušan: Už aby to skončilo. Prestáva sa mi to páčiť, robím svinstvo.

Magda: Prečo svinstvo?

Dušan: Neviem, tak to nejako cítim. Je to všetko také neoficiálne.

Magda: Ešte trikrát. Dohoda bola päť.

Dušan: Bojím sa, že sa to prevalí...

Magda: Nепреvalí. Nemali ste mu to povoliť, pán doktor.

Dušan: Nemal. Ale ukecal ma. Je to môj priateľ.

Magda: Nie každý domov dôchodcov sa môže pochváliť takými vzácnymi obyvateľmi...ako je pán Dolina, však?

Dušan: Magda, netrep. Netrep.

(Ticho.)

Magda: Pán doktor...To je strašný hriech...

Dušan: Toto? Hriech?

Magda: Nie toto, myslím...to...Neviem ako sa mám teraz k vám správať.

Dušan: Neviem o čom hovoríš, Magda.

Magda: Viete, pán doktor. Prepáčte, že vám to hovorím...Ale musím o tom s vami hovoriť.

To sme nemali urobiť...je to strašný hriech...

Dušan: Nič vážne sa nestalo. Takéto veci sa dejú bežne.. Nič sa nestalo. Rozumieš, nič. Bol som opitý, nebol som pri zmysloch. Chápeš? Ak by sa to ktokoľvek dozvedel, tak to popriem.

Nikto ti neuverí. Poviem, že si si všetko vymyslela, lebo si ma chcela dostať do postele a ja som ťa odmietol. A že si sa mi chcela pomstiť... To ženy bežne robia.

Magda: To by ste predsa nepovedali.

Dušan: Povedal.

Magda: Vy by ste to nikdy nepovedali. Ved' to nie je pravda.

Dušan: Ja by som to povedal a už by to bola pravda. Vieš, že som ženatý. Vieš to?

(Magda sa rozplače.)

Dušan: A vieš, že čakáme dieťa? Vieš to?

(Magda prikývne.)

Dušan: A to mi chceš rozbiť rodinu? Nemôžeš byť predsa taká bezohľadná, aby si mi rozbíjala rodinu. To by bol strašný hriech!

(Magda si sadne, bez pohybu sa díva pred seba, so zaslzenými očami, neverí, že sa jej nesiáva.)

Dušan: Nájdi si už chlapa. Potrebuješ chlapa, ktorý ti to bude robiť pravidelne, ktorý ťa bude čakať po práci pri bráne s dáždnikom, s ktorým pôjdeš na prechádzku k rieke a budete sa držať za ruky... Najlepší by bol od vás z dediny. Rozumieš?!

(Magda plače ešte viac.)

Dušan: A nerev mi tu. Nerev!

(Tma.)

6.

(V byte Egona a Tamary.)

(Egon a Tamara sú v posteli, zakrytí perinou. Počujeme len úporné snaženie o povinný partnerský sex. Vzdychy a zvuky sú také snaživé, až sú komické.)

Egon: Ja nemôžem. Proste to nejde.

Tamara: To nevádi.

Egon: Vadí. Nejde to a to vadí.

Tamara: Nevadí.

Egon: Nedokážem sa na to koncentrovať. Chápeš?

Tamara: Nevzrušujem ťa?

Egon: Povedal som, že sa neviem koncentrovať a nie, že ma nevzrušuješ. To je celé.

Tamara: Máš toho veľa.

Egon: Vždy som mal toho veľa a milovať som sa dokázal. Chcel by som vypadnúť. Proste nasadnúť na najbližšie lietadlo a odletieť niekam preč. Niekam za oceán.

Tamara: Ja by som išla s tebou.

Egon: Chcel by som ísť sám.

Tamara: A potom by si mi volal, kopal do telefónnej búdky a kričal do telefónu, že som ťa nemala pustiť, že ideš nájsť najbližší most a vrhneš sa do dravej rieky.

(Tamara sa pokúsi o smiech, ktorý má odľahčiť dost' dusnú atmosféru. Príliš sa jej to nepodarí.)

Egon: No to určite. Potrebujem zmenu. Potrebujem urobiť nejaký čin. Mám v zadku vrtuľu.

Tamara: Už dávno si nepovedal, že máš v zadku vrtuľu.

Egon: To preto, lebo som ju už dávno v zadku nemal.

Tamara: A teraz ju tam zase máš?

Egon: Teraz ju tam zase mám. Pozri.

(Egon ukazuje Tamare zadok. Tá sa do neho znalecky díva. Až teraz sa úprimne smejú .)

Tamara: Mohli by sme ísť niekam do lesa. Držať sa za ruky a len tak mlčať. Už sme dlho neboli. Niekedy sme chodili.

Egon: Na spomínanie sme ešte spolu príliš krátko... Musím písať a nie sa poflakovať po lese. Mám úplne preplnenú lebku a ak to nedám všetko von, tak mi praskne.

Tamara: V rádiu sa na teba všetci vypyávajú.

Egon: Povedz im, že sa zo mňa stáva totálne vyhúlený mozog. Alebo im radšej povedz, že ma niekto zasamovraždil.

(Egon sa postaví z postele a zapne počítač. Tamara sa odvráti k nemu chrbtom.)

(Tma.)

7.

(Dušan, Dolina a Arnošt sedia na stoličkách v kruhu, obrátení smerom k sebe. V kruhu sedia aj ďalšie nemé postavy, až po chvíli by sme mali rozoznať, že sú to bábkys v životnej veľkosti. Prebieha sedenie s psychológom, ktoré je v tomto domove dôchodcov pravidelným rituálom)

Dušan: Jasne si musíte formulovať svoj problém, ak sa ho chcete zbaviť. Musíte sa otvoriť. Len tak, že sa postavíte svojim trápeniam čelom, dokážete sa s nimi vyrovnat'. Len tak, že problém pomenujete. Viacerí ste sa priznali, že vás strach zo samoty dohnal k alkoholu...pod'te ďalej... skúste formulovať, čo ste potom kvôli alkoholu stratili...

Arnošt: Ja jsem raz ožratý stratil peňaženku.

Dušan: Myslím to vážne.

Arnošt: Ja to taky myslím vážne. Mal sem v nej sedemsto korún na notový papier. Chápete, notový papier za sedemsto korún...

(Dolina sa smeje.)

Dušan: Keď máte zábrany hovoriť úprimne, pokúste sa o sebe hovoriť v tretej osobe. Pamätáte, ako vám to išlo na poslednom sedení. Získate tým od svojej osoby a ega odstup a budete mať pocit, akoby ste hovorili o niekom druhom, o niekom, koho dobre poznáte, ale nie ste to vy. Bude sa vám hovoriť ľahšie. Skúste to. Musíte sa vyzprávať, prekonáte tak svoje smútky, psychické bariéry.

(Ticho.)

Dušan: Skúste to.

Dolina: Kurva, pán doktor, on nie je zvedavý na vaše skúste to. Chápete? On potrebuje pokoj. Nič viac a nič menej. On má už plné zuby tejto psychologickkej terapie, ktorá stojí aj tak za hovno. Už sem neprídem. Dnes som tu naposledy.

Arnošt: To si povídal aj minule.

Dolina: (pokračuje k Dušanovi) Vy si myslíte, že takto vážne oddialite starobu? Že takto oddialite smrť? Chodíte tu okolo neho po špičkách, lebo je známy z televízie, lebo možno vaša mama milovala jeho nedel'né chvíľky poézie... Vy si teraz myslíte, že získate svojim sterilným prístupom jeho priazeň?

Arnošt: Ale já jsem bol v televízii, len raz. Ešte za komančov. V pionierskej lastovičke som dirigoval detský zbor.

Dolina: Hovorím o sebe.

Dušan: Pokračujte, pán Dolina. A pokojne pokračujte tým útočným tónom.

Dolina: Pán doktor, on nie je zvedavý ani na vaše režijné pripomienky. Strašne ho to tu už serie, je tu len kvôli dcére, nie kvôli sebe, ani kvôli tomu že by nemal kam ísť. S touto basou

súhlasil, len kvoli dcére. A nepotrebuje sa schádzať ani v týchto debatných krúžkoch, lebo je to nuda...

Dušan: Nikto vás nenúti zúčastňovať sa našich stretnutí, pán Dolina. Ste tu všetci dobrovoľne.

Dolina: No veď práve... Aby som už čím skôr skapal. Keď sa pozriem na týchto chudákov okolo, zdá sa mi, že sú už dávno po smrti. (rozhliadne sa okolo seba, po bábkach) Vidíte? Sedí tam na okne a brúsi si kosu...

Arnošt: Smrtka?

Dolina: Smrtka. Krásna tridsiatnička, s krásnym telom, takými prsami, ritkou... nôžkami.

Arnošt: Smrť je chlap.

Dolina: To hovoria všetci buzerenti.

Arnošt: To si prehnal.

Dušan: To ste trošku, pán Dolina, prehnali.

Dolina: Nič som neprehnal. Všetci to vieme. Hovorím fakty. Nič viac. Suchú a jednoduchú pravdu.

(Ticho.)

Dušan: Pokračujeme?

Dolina: Tým, že sem prišiel chce vyliečiť dcéru od nenávisť k nemu. Ale to vy nemôžete nikdy pochopiť. Ste ešte príliš mladý, neskúsený a ...chladný.

Dušan: Vy hovoríte, že je niekto chladný?

Dolina: Sľúbil jej, že sem príde, tak je tu. Inak by žil radšej v stane. Nikdy neprestane chľastať, ale možno ho ona prestane nenávidieť. Len preto je tu On. Pre nič iné. Už má toho za sebou dosť na to, aby pár vecí pochopil.

Dušan: Nemáte pocit, pán Dolina, že táto terapia na vás pozitívne vplyva? Pôsobíte pokojnejšie a vyrovnanejšie. Nemáte ten pocit?

Dolina: Nepoužívajte také vznešené slová ako terapia... pán psychológ... Arnošte prepáč...
(Dolina mlčí.)

Arnošt: Si hrubý človek... Ja... teda on, Arnošt, má ten pocit, o ktorom povídáte, pán doktor. Cíti sa lepšie a vyrovnanejšie. Začal znova komponovať, znova jsem se... teda znova se zaradil medzi lidi... je rád, že je tady... neví kde by byl, kdyby tady nebyl... neví jestli jsou lepší místa pre takých, jako je on...

Dušan: Uvoľnite spodný prúd podvedomia a hovorte otvorene...

(Rozsvieti sa svetlo, vidíme prvýkrát všetky postavy z hry. Tamara sedí na posteli a fajčí, Egon si balí jointa, Matka maľuje na sklo, Otec pije kolu, Magda sa díva do okna.)

Tamara: Je s Egonom desiaty mesiac. Aj keď nikdy v lásku cez internet neverila. Má ho rada, ale už necíti pri ňom vášeň. Vie, že ich láska prešla, ako hovorí Egon, do iného levelu, ale ona už asi lásku necíti. Pretože on jej ju nedáva. Prekáža jej, čo robí, je to podľa nej niečo, ako vykrádanie hrobov. Nemá odvahu zájsť za otcom a povedať mu to. Vie, že s domovom dôchodcov súhlasil, len kvôli nej...aby mu odpustila...Ale ona nemože zabudnúť, ako zničil mamu, ktorú milovala...

Egon: Keď si pohulí, tak mu je tak lepšie...bezpečnejšie...Je to o tom, že si našiel proste únikovú cestu...Nič viac. Nevie, či je v prechode alebo čo, ale najradšej by sa zahrabal na pár dní pod zem. Jediné, čo ho momentálne baví, je starý Dolina. Cíti, že toto by už konečne mohol byť námet na dobrý scenár a vôbec si nemyslí, že je to hyenizmus. Tamara je precitlivelá. Je to proste čerpanie inšpirácie. Nič viac a nič menej.

Magda: Hrozne sa hanbí za to, čo urobila. Nevie, ako sa má teraz správať. Snáď jej pán Boh odpustí. Je rada, že odišla z domu, určite by skončila ako jej matka, babka a prababka. Nemá už tie Ivančice rada. Neznáša ich. V meste jej je dobre, aj keď si pripadá sama. Keď má nočnú, hrozne ju baví chatovať. Môže si písať čo chce. Tá anonymita ju dokonca vzrušuje. Robia to všetky sestričky, takže nerobí nič zlé. Je hotová zo toho, že stretla Dolinu osobne. Jej matka ho zbožňuje. Nikdy ju nenapadlo, že ona, Magda, bude raz utierať jeho zvratky a ukladať ho opitého do postele...

Matka: Sklo ju upokojuje. Prispôsobí sa vždy teplote jej dlaní. Je priesračné a čisté, láka ju vymýšľať rôzne obrazce a tenkým štetcom ich vytvárať farbou na malých fláštičkách. A najkrajšie obrazce našla vo vlajkách...je v nich taká krása, o ktorej vie málokto... Fascinuje ju moment, keď sa mokrá farba ligoce na bezfarebnom skle a pomaly schne. S otcom sa príliš nebavia, ten má svoj svet, o ktorom ona nevie. Odcudzili sa. Taký je život.

Otec: Idem si ľahnúť. Musím sa vyspať, zajtra pôjdem voliť.

(Tma.)

8.

(Egon a Dušan sedia v krčme. Pijú pivo.)

Dušan: Mal by si s tým skončiť, Egon.

Egon: Dohoda bola päťkrát dvadsať minút.

Dušan: Ja viem...ale...

Egon: Už len dvakrát.

Dušan: Pripadám si ako Judáš. Má zakázané akékoľvek návštevy. Kvôli všetkým priestupkom a psychickej labilnosti.

Egon: Robíš len to, čo má urobiť dobrý kamarát.

Dušan: Dolina to robí kvôli Tamare, ja to robím kvôli tebe a ty to robíš kvôli komu?

Egon: Kvôli sebe.

Dušan: Aj tak je to zase len ďalší zbytočný úlet. Nejaká tvoja nová haluz. Nič z toho nebude.

Egon: Z tohoto niečo bude. Cítim to.

Dušan: Vždy to cítiš rovnako.

Egon: Teraz to cítim inak.

Dušan: Vždy hovoríš, že to cítiš inak. Tak, ako vždy hovoríš, že si teraz stretol už tú pravú a že ju miluješ ako žiadnu predtým...

Egon: Prehovoril typický stúpenec svetonázoru struny.

Dušan: Nemám teraz náladu na tieto tvoje drísty, myslím to vážne.

Egon: Aj my, zastánci svetonázoru cyklu, to myslíme vždy vážne.

Dušan: Ja si nemyslím, že takto má vznikať filmový scenár.

Egon: Lebo tomu nerozumieš.

Dušan: Ak sa náhodou prevalí, že vpúšťam k nemu neznámeho človeka s diktafónom...

Egon: Nebuď taký oficiálny. Uvoľni sa. Ja nie som neznámy človek. Žijem s jeho dcérou a jeho psychológ je môj najlepší priateľ. Proste rodinný podnik.

Dušan: Že sa vôbec vzrušujem, proste rodinný podnik..ako ináč by mohlo fungovať niečo v tomto štáte.

Egon: Bol si predsa voliť, možno si dal hlas lepšej budúcnosti.

Dušan: Egon, skonči to. Fakt sa na to vykašli. Máš dosť materiálu, rob si s tým čo chceš, ale mňa to proste ohrozuje.

Egon: Podľa mňa ťa viac ohrozuje, že chlastáš a potom ťa priťahujú plnoštíhle sestričky...

Dušan: Čože?

Egon: Pretože ako čerstvo ženatý mladý muž, navyše čakajúci prírastok do rodiny vidíš zrazu inak súvislosti.

Dušan: Kto ti to povedal?

Egon: Freud.

Dušan: Ty sa mi akože vyhrážaš?

Egon: To sú prisilné slová kamarátovi, s ktorým si behal za loptou.

Dušan: To sú zas tie hnusné zhúlené reči. Máš úplne vyhúlené oči. A mozog. Uvedomuješ si to ty vôbec?

Egon: Áno, mami.

Dušan: Hovorím to smrteľne vážne. Preháňaš to, chápeš? Ty už si od tej trávy závislý. Ty vôbec nežiješ v reálnom svete, ty si stále mimo. Robíš len to, čo sa ti hodí, to sa ti raz strašne vráti.

Egon: Žeby božie mlyny?

Dušan: Ty si chuj. Serem na teba.

Egon: Nepohuliš s chujom?

Dušan: Povedal som Tereze, že sa o chvíľu vrátim. Že ideme len na jedno pivo.

Egon: Aj minule si jej to povedal. Ona to určite nechápe doslovne, neboj sa. Nie je blbá.

Dušan: Včera som jej povedal že je blbá.

Egon: Ale je pekná.

Dušan: Aj ty si pekný.

Egon: Tak nepohulíme?

Dušan: Nemal by som sa s tebou už kamarátiť.

Egon: Tak si nájdi nových kamarátov. Ale dnes už nie je nikto voľný. Všetci naozajstní kamaráti sú obsadení...

(Smejú sa.)

Dušan: Ty kokso, my sme fakt generácia.

(Egon vyťahuje jointa.)

(Tma.)

9.

(Tamara telefonuje s Terezou. Tereza je rozrušená.)

Tereza: Včera mi povedal, že som blbá.

Tamara: Kvôli čomu?

Tereza: Lebo som nešla voliť.

Tamara: Vy sa hádate kvôli politike?

Tereza: My sa nehádame kvôli politike. On mi len proste povedal, že som blbá...lebo som nešla voliť. Ty si bola voliť?

Tamara: Bola. Ale to neznamená, že nie som blbá.

Tereza: A koho si volila?

Tamara: Ľavicu.

Tereza: To je Mečiar?

Tamara: Nie.

Tereza: Ja tomu nerozumiem.

Tamara: To máš jedno.

Tereza: Aj tak nastupujem už za chvíľu na materskú... Aj Egon bol voliť?

Tamara: Bol.

Tereza: A koho volil?

Tamara: Pravicu.

Tereza: Ja tomu fakt vôbec nerozumiem. Chápeš to?

Tamara: Čo?

Tereza: No, že tomu nerozumiem.

Tamara: Chápem. Nikto tomu nerozumie.

Tereza: Dušan sa mi zdá nejaký divný.

Tamara: To je normálne. Predtcofský stav.

Tereza: Asi áno. A vy s Egonom?

Tamara: Čo?

Tereza: V pohode?

Tamara: V pohode.

Tereza: Naozaj?

Tamara: Dušan niečo hovoril?

Tereza: Čo mal hovoriť?

Tamara: Ale nič.

Tereza: Nestretneme sa? Dlho sme sa nevideli.

Tamara: Keď ja som ťa nechcela otravovať. Pred pôrodom by si sa nemala stresovať.

Tereza: Ani ja som ťa nechcela otravovať. Hovorila som si, že teraz máš iste dosť svojich problémov...

Tamara: Akých problémov?

Tereza: No...otec...Egon...

Tamara: Tak čo ti ten Dušan hovoril?

Tereza: Radšej sa stretnime.

(Tma.)

10.

(V izbe Dolinu, v domove dôchodcov.)

(Egon sedí za stolom. Nad ním stojí Dolina. Na stole je zapnutý diktafón.)

Dolina: Nie je to naozaj žiadna senzácia. Proste som sa jedného slnečného rána zobudil a pochopil som, že už to nechcem ďalej robiť. Ešte večer predtým som bol presvedčený, že herectvo je moje jediné a absolútne poslanie. Cítil som, ako na mňa dýcha hľadisko keď hrám čokoľvek. Stretal som na ulici svojich nadšených obdivovateľov. Hocikedy napríklad povedali, že ten film stál za hovno, ale ja som ich znova nesklamal. Nesklamal. Rozumieš... Keď nad tým tak rozmýšľam, musím si priznať, že také zvláštne nihilistické pocity ma prenasledovali už niekoľko rokov. Už niekoľko rokov som si uvedomoval, že ma moja práca nenapĺňa, nevzrušuje. Že neprežívam na javisku zrodzenie, ako kedysi. Ale každý večer som si aj napriek tomu hovoril to, s tým poslaním. Okrem toho som začínal mať taký zvláštny strach.

Egon: Z čoho strach?

Dolina: Z čoho strach? Neviem. Proste abstraktný pocit strachu. Nepokoja. Ten pozná každý. Stále som mal pocit, že sa niekto na mňa díva, že niekto na mňa číha. Nemohol som ujsť. Možno som práve preto začal chľastať.

Egon: Nechceli ste za niekým zájsť?

Dolina: Myslíš za nejakým psychológom? Bol som. Raz a naposledy. To máš ako keď narazíš pri spovedi na zlého farára. Bol si niekedy na spovedi?

Egon: Nebol.

Dolina: Raz ti to bude chýbať, aj tej tvojej generácii. Prestávame sa spovedať a očisťovať a preto sa hromadia hriechy...(mávne rukou) Ááá... to je zložité... Keď naraziš na spovedi na zlého farára, tak sa v tebe niečo zablokuje. A tak to bolo aj s tým mojím psychológom. Začal som si náhle uvedomovať pomínelosť, mladšiu sestru smrti...aj tej som sa bál. Je strašné zvyknúť si na pomínelosť. Nikdy som si nezvykol. Bál som sa, že nevydržím, že sklamem...že sa zložím. Že vyjdem na javisko a poviem, že som strašne unavený, že už to nerobím s takou radosťou ako niekedy. Že už vlastne len tak potichu klamem. Ale paradoxne som dostával od sveta stále toľko pozitívnej energie...to bol strašný paradox...bože toľko energie...a to mi vždy dalo novú silu a postavilo ma aspoň na chvíľu na nohy...zbytočne...Ja už som dávno klamal a ten svet to vôbec nevedel...A potom prišlo to ráno... Nedívaj sa tak... Nebola to žiadna porážka pri Waterloo...práve naopak, bol to jeden z najpokojnejších a najjasnejších okamihov môjho života. Zrazu som videl jasne ten hnus, v ktorom žijem a ktorému som sa vlastne prispôbil. A stal som sa rovnako hnusným. Hnus. To prostredie, ktoré ospravedlňuje zlo, neveru, faloš, závisť. Všetko sa vysvetlí tým, že herci a umelci sú hypersenzibilné bytosti, ktoré majú právo...Hovno. Pokrytci sú to. Banda pokrytcov, ktorí sa naučili žiť divadelné role aj v živote...

Egon: Môžete byť ešte konkrétnejší?

Dolina: Ako konkrétnejší? Čo chceš mená? Mená nie sú dôležité, dôležité sú čísla. Vyjadrujem sa tak, ako chcem. Ak sa ti to nezdá dostatočne konkrétne, môžeš odísť.

Egon: Prepáčte.

Dolina: Nevedel som sa povzniesť inak, ako predrať sa cez hrdlo fľaše vodky. A odtiaľ som videl zrazu všetko inak. Ďalší paradox. Musel som odísť. Nedalo sa to inak, ako rázne spáliť všetky mosty a roztrhať všetky putá. Zabolelo to, hrozne to pichlo, ale sú aj horšie veci na svete. Lepšie takto odrazu ako pomaly a postupne...To máš ako s umieraním. Musel som dokonca prestať učiť na škole, lebo som si uvedomil, že učiť neviem. Nevedel som sa zmieriť s tým, že učím niekoho, kto bude lepší ako ja. Neodovzdával som tým deťom seba, ale ideál o sebe.

Egon: Ale vás predsa všetci obdivovali. Uznávali. Študenti nedali na vás dopustiť...Mladí herci vás dodnes milujú...

Dolina: Že ich pozdravujem...Chudáci. Žijú vo svete, ktorý je celkom degenerovaný. A vieš prečo je degenerovaný?

Egon: Nevie.

Dolina: Lebo v ňom trtká každý s každým. To tam môžeš pokojne napísať doslovne.

(Dolina vypne diktafón.)

Dolina: Aby bolo jasné a vyhli sme sa ilúziám...bavím sa s tebou len kvôli mojej dcére.

Chcem, aby mi odpustila, že som ju do toho všetkého zatiahol. Že som jej zbabral život.

Odkáž jej, že ju ľúbim a že by som bol rád, keby ma prišla navštíviť.

Egon: Poviem jej to.

Dolina: Ako sa má?

Egon: Darí sa jej.

Dolina: Nepýtam sa, či sa jej darí, ale ako sa má.

Egon: Myslím, že sa má dobre.

Dolina: Nehovoríš to príliš presvedčivo.

(Egon postaví na stôl fľašu whisky. Chystá sa na odchod.)

Egon: Ďakujem.

Dolina: Ty mi dávaš fľašu a ešte mi aj ďakuješ?

Egon: Že ste si našli na mňa čas.

Dolina: Mám ho more...Neviem, čo s ním. Buď na Tamarku dobrý. Potrebuje vedľa seba dobrého chlapa, lepšieho ako som bol ja...

(Egon stojí, nevie ako má reagovať.)

Egon: Budem ju od vás pozdravovať.

Dolina: Nazdar.

(Egon odíde. Dolina zostane sám, napcháva si fajku a díva sa von oknom.)

(Tma.)

11.

(V byte Dušana a Terezy. Tereza stojí pred zrkadlom a díva sa na stále sa zväčšujúce brucho.)

Tereza: Miluješ ma?

Dušan: Prosím?

Tereza: Že či ma miluješ?

Dušan: Samozrejme, že ťa milujem.

Tereza: Už si mi to dlho nepovedal sám od seba. Niečo sa deje?

Dušan: Len som unavený. A nejako je toho na mňa veľa v práci. Nevládam to, mám pocit, že držím povraz z nesprávnej strany.

Tereza: Ako sa darí Dolinovi?

Dušan: Myslím, že dosť trpí. On nepotrebuje žiadny domov dochodcov, formálnu starostlivosť...

Tereza: A čo potrebuje?

Dušan: Lásku, ak ti to niečo hovorí.

Tereza: Jedna holka, čo prišla teraz do agentúry hovorila, že ju balil pred pár rokmi na nejakej párty.

Dušan: No a čo?

Tereza: Vraj, že bol veľký sukničkář. Ako všetci herci.

Dušan: Mne je to jedno, Tereza. Nezaujímajú ma nejaké tupé reči nejakých tupých modeliek.

Tereza: Ja som podľa teba tupá? Len preto, že som modelka?

Dušan: To som nepovedal...Len si proste v spoločnosti, ktorá je tupá...

Tereza: A tuposť je dosť nákazlivá...to si už hovoril.

(Ticho.)

Dušan: Myslíš nikedy na Egona?

Tereza: Ako to myslíš?

Dušan: Tak ako to hovorím. Či ešte niekedy myslíš na svojho bývalého partnera? Boli ste spolu predsa viac ako tri roky. To je dlhá doba.

Tereza: Nikdy si sa ma na Egona neopýtal.

Dušan: Pýtam sa ťa teraz.

Tereza: Ja o tom neviem hovoriť. A nechcem.

Dušan: Myslíš na neho stále?

Tereza: Čo ťa to napadlo? Čo sa deje?

Dušan: Ved' ste sa rozišli cez telefón, ani ste si to poriadne neprebrali.

Tereza: Milovala som teba. Rozišla som sa s ním kvôli tebe.

Dušan: Prečo?

Tereza: Lebo som sa do teba zamilovala. Preto. Ale to už je, preboha, dávno za nami.

Dušan: A myslíš, že sa to dá len tak? Niekomu hovoríš tri roky, že je mužom tvojho života, že chceš mať s ním rodinu, zostať s ním celý život a potom sa proste zamiluješ do niekoho iného?! A zoberieš si ho za muža a čakáš dieťa s ním...To je akože celkom normálne??

Tereza: O čom to rozprávaš?! Príbeh mňa a Egonu je minulosť. Každý má minulosť. Aj ty.

Dušan: Ale váš príbeh nebol nikdy ukončený.

Tereza: Odmietam sa takto s tebou baviť, Dušan.

Dušan: Egon nie je s Tamarou šťastný. So žiadnou ženou nebol v živote šťastný. Okrem teba.

Tereza: Čo sa deje???

Dušan: Povedal mi to. Jediné šťastie, ktoré prežil si bola ty. Stále ťa miluje. A vy ste sa k sebe absolútne hodili. Proste vy dvaja ste celok...On je noc a ty deň...

Tereza: Prečo mi to robíš?

Dušan: Hovorím ti len pravdu. Ty si predsa veľký zástanca filozofického prúdu pravdizmus, ty si myslíš, že pravda je len jedna a všetko ostatné je lož. Ty mi stále hovoríš, že chceš aby sme boli k sebe úprimní.

Tereza: Nerozumiem tomu. A nemôžem sa rozčuľovať.

Dušan: Čomu nerozumieš? Pravde?

Tereza: Tebe.

(Dívajú sa mlčky na seba.)

(Tma.)

12.

(U Egonových rodičov.)

(Egon a Matka sedia za stolom v kuchyni.)

Matka: Robila som fazuľovú na kyslo. Dáš si?

Egon: Fazuľovú na kyslo si dám.

(Matka nakladá Egonovi fazuľovú na kyslo.)

Matka: Dlho si tu nebol.

Egon: Nemal som čas. Mám veľa práce.

Matka: Mal by si sa zamestnať na jednom mieste. Takto sa strháš, ak chceš prežiť.

Egon: Mne to vyhovuje.

Matka: Ved' práve...Tebe to vyhovuje. Ja som vždy mala čas na rodičov.

Egon: Keď sa chceme baviť takto, môžem hneď odísť.

Matka: Si sebec.

Egon: Maj sa. Pozdrav otca.

(Egon sa postaví.)

Matka: Kam ideš? Komu som to nakladala? (stojí s tanierom polievky v ruke, položí ho na stôl)

Egon: Nikam nejdem. (začne jesť polievku) Nie je v nej nejako moc fazule?

Matka: Ved' je fazuľová.

Egon: Ale zdá sa mi, že je tam tej fazule viac ako zvyčajne. Budem prdiť.

Matka: Prdiť je zdravé.

(Egon chlípe polievku.)

Egon: Kde je otec?

Matka: Kde by asi bol?

Egon: Stále tam chodí?

Matka: Stále. Dnes ráno som mu povedala, že to už nie je normálne, že by sa mal ísť dať vyšetriť.

Egon: A čo ti na to povedal?

Matka: Že maľovať na flaštičky vlajky štátov sa mu nezdá zrovna najzdravšie a že sa dá vyšetriť ale až po mne.

Egon: On povedal takúto dlhú vetu?

Matka: Tiež mi to bolo divné. A navyše sa mu zhoršuje sluch. Je hluchý ako peň. Aj jeho otec, tvoj dedo, bol hluchý ako peň. Aj ty budeš raz hluchý ako peň.

Egon: Ale otec mal trochu pravdu, mama. S tými vlajkami. Tiež to nie je celkom normálne. To tvoje hobby.

Matka: Ľudia to kupujú, dosť nám to finančne pomáha, z dvoch dôchodkov nevyžijeme. Chápeš? To je proste racionálny obchod.

Egon: Čo teraz maľuješ?

Matka: Rwandu. Červený, žltý a zelený prúžok, v žltom veľké čierne erko.

Egon: A čo budeš robiť keď namaľuješ všetky štáty?

Matka: Začnem odznova.

(Zvonku vojde otec. Skladá dáždnik. Nasledujúci dialóg bude hovoriť hlasnejšie ako ostatní vďaka zhoršujúcemu sa sluchu.)

Matka: Kedy sa naučíš, že mokrý dáždnik sa nenosí do kuchyne?

Otec: Po smrti.

Egon: Ahoj otec.

Otec: Nazdar. Myslel som, že si umrel.

Matka: To je humor...

Egon: Mne sa to zdá vtipné.

Otec: Čo??

Egon: (hlasnejšie) Že ma to celkom pobavilo.

Otec: Ved' preto som to povedal.

Egon: Bol si na stanici?

Otec: Na stanici.

Egon: Aj keď prší?

Otec: Aj keď prší, aj keď sneží aj keď mrzne.

Matka: Aj keď svieti slnko, aj keď fúka vietor...aj keby padali sekery.

Otec: Nepoužívaj metafory.

Egon: Odkedy ti vadia metafory?

Otec: Že čo?

Egon: Že odkedy ti vadia metafory?

Otec: Celý život. Treba sa vyjadrovať jasne.

Matka: Aj Egon povedal, že to čo robíš, je choré.

Egon: Mama, to som nepovedal.

Matka: Podľa mňa človek, ktorý si chodí na pol dňa sadnúť na nástupište hlavnej stanice a dívať sa na prichádzajúce a odchádzajúce vlaky nemôže byť normálny. A neospravedlňuje ho ani to, že bol štyridsať rokov železničiar.

Otec: Ja sa nedívam na vlaky, ja sa dívam na prichádzajúcich a odchádzajúcich ľudí. Keď už som celý život nevytiahol riť z tejto diery, chodím sa aspoň dívať na ľudí s cestovnými taškami. Ale to ty nikdy nepochopíš.

Matka: To už je dnes druhá dlhá veta. Asi sa niečo deje.

Egon: A nechceš sa presunúť na letisko otec?

Matka: Ten váš humor, chlapci, je dosť podobný. Mali by ste si podať ruky.

(Egon podáva otcovi ruku.)

Otec: Ty už ideš?

Egon: Vážne je hluchý ako peň.

Matka: Hovorím, hluchý je jak peň...(kričí na otca) A myslíš, že ja maľujem vlajky len tak? Tiež sa tým tak trochu vyrovnávam s tým, že som celý život nevytiahla riť z tejto diery.

Egon: Tak choďte teraz... už sa to dávno môže...

Matka: A za čo, synáčik? Máme našporené ledva na dva pohreby...

Otec: Hovoril som ti, aby sme emigrovali. Do Kanady.

Matka: Akurát na nás tam všetci čakali...A Miško bol vtedy maličký...Nedalo sa to...

Egon: Nehovor mi Miško, mama.

Otec: Všetko sa dá.

Egon: Riešili ste to tisíckrát, myslím, že zbytočne.

Matka: Ja nič neriešim...nechcem už žiť s človekom, ktorý trávi starobu na stanici a v tipovacej kancelárii. Namiesto so svojou ženou.

Otec: A čo sa mám dívať ako maľuješ Maroko na fľašku?

Matka: Vidiš, Maroko som ešte nemaľovala. (začne hľadať v atlase vlajku Maroka)

Otec: Raz na jeden z tých vlakov nasadnem. S plným kufrom peňazí, ktorý ponesiem rovno z tipovacej kancelárie.

Matka: To si potom namaľujem na tvár vlajku Ugandy, pôjdem taká pomaľovaná do Tesca a budem kričať na plné hrdlo Uganda do toho...

Egon: A športka ako? Nezadarilo sa?

Otec: Rovnako. Občas chytím štvrtú, občas piatu.

Matka: Celková výhra za tridsaťdva rokov okolo desaťtisíc korún. Investícia asi stokrát toľko.

Otec: Nedramatizuj.

Matka: V hre nemáš šťastie, v láske tiež nie...na teba to porekadlo nejako nefunguje.

Otec: Neznášam porekadlá. V tej polievke je príliš veľa fazule.

Matka: To preto, že je fazuľová.

Otec: Ale je v nej príliš veľa fazule. Budem celú noc prdiť.

Matka: Zvykla som si.

Egon: Priniesol som vám sprej proti smradu. S citrónovou vôňou.

(Ticho. Rodina mlčky je.)

Matka: (pozerá do atlasu) To Maroko je úplne jednoduché...Celé červené...Pozri.

Egon: Mama...Konzumujem...

Matka: Ženiť sa nebudeš?

Otec: Ty sa budeš ženiť?

Egon: Nebudem.

Matka: Prečo neprivedieš to dievča aspoň ukázať? Ved' ste už spolu takmer rok!

Egon: Lebo mi budeš potom vyčítať, že si si na ňu zvykla.

Matka: Kedy potom?

Egon: Keď sa s ňou rozídem.

Otec: Ty sa chceš s ňou rozísť?

Egon: Nechcem.

Matka: A Darinku nestretávaš?

Egon: Nie.

Matka: Videla som ju nedávno v televízii.

Egon: No a čo?

Matka: Nič. Len že som ju videla v televízii. Spievala tam pesničku.

Egon: Speváčky väčšinou spievajú pesničky, mama.

Matka: Ani Petrušku nestretávaš?

Egon: Nie.

Matka: Tú som mala najradšej.

Otec: Čo si mala?

Matka: Že z Miškových bývalých som mala najradšej Petrušku.

Otec: Petruške bolo vidno d'asná, keď sa smiala. Vyzerala ako kobyľa. Ja som mal najradšej Betku.

Matka: A klape vám to?

Egon: Čo či nám klape?

Matka: No...to...

Egon: Sex?

Matka: Ale nie sex. Tak celkovo. Vzt'ah.

Egon: V rámci normy.

Matka: Už budeš mať tridsať. Uvedomuješ si to?

Egon: Čo tým chceš povedať?

Matka: Že už je načase aby si si založil rodinu. Usadil sa. My by sme s otcom privítali už aj vnúčence. Však otec?

Otec: Že čo?

Matka: Že by sme privítali vnúčence.

Otec: Tá tvoja je tehotná?

Egon: Nie je tehotná.

Matka: A starý Dolina je ešte stále na psychiatrii?

Egon: Hovoril som ti miliónkrát, mama, že nie je na psychiatrii ale v domove dôchodcov.

Matka: Mne sa toto vždy pletie.

Otec: Tebe sa toho pletie viac.

Matka: Čo chceš, to počuješ...Kto sa má v tom vyznať? Bol predsa aj na psychiatrii, aj v protialkolickej liečebni...

Egon: No a teraz je v domove dochodcov. Vidiš to.

Matka: Ten toho pochodil... A Tamarka to ako berie?

Egon: Čo ako berie?

Matka: No, že má otca v starobinci?

Egon: Ja neviem, mama. Ja som nemal nikdy otca v starobinci.

Otec: Všetci umelci len chlastajú. Nič nerobia, len chlastajú. A tí mladší, berú k tomu ešte aj drogy.

Matka: Ty neberieš drogy?

Egon: Mama, prosím ťa... Robím s Dolinom rozhovor. Čerpám materiál na scenár.

Otec: Od toho komunistu čerpáš materiál?

Egon: Čo to má s tým spoločné? Bol v strane, lebo by nemohol hrať.

Otec: Tak radšej nemal hrať. Komunisti skurvení. Dúfam, že si ich nevolil.

Egon: A keby som ich volil tak čo? Nemohol by som prísť na fazuľovú polievku?

Otec: Nemohol. Svine, zbabrali mi celý život. Dolinovi a jemu podobným fúkali do zadku, ale mne zbabrali život...Zostali mi po nich takéto mozole a holá riť. A teraz vstávajú z mŕtvych.

(Otcova veta zaznie nečakane vážne. Nikto nezareaguje.)

Matka: Tak pána Dolinu odo mňa pekne pozdrav, že nikdy nezabudnem ako hral v tom seriáli...toho pána učiteľa, čo sa zamiloval do tej svojej žiačky...no, ako sa to volalo... čo ju potom vyhodili zo školy...

Otec: Nevyhodili ju, odišla dobrovoľne. A dobre urobila...

Matka: Vyhodili ju... veď tam sedela na tých schodoch a tak strašne plakala a potom prišiel Dolina a ju tam utišoval...ježišmária, ako sa to volalo?

Otec: Ona odišla dobrovoľne ti vravím... lebo ho nechcela trápiť...toho komunistu...

Matka: Určite by neodišla dobrovoľne, veď ho milovala...už to mám na jazyku...no...

Otec: No a práve preto odišla dobrovoľne, že ho milovala...aj keď nechápem prečo...

Egon: Tak ahojte. Mami, dík za fazuľovú.

Matka: Ako sa to volalo?

Egon: My všetci školoupovinní.

Matka: Ale nie, to bolo niečo úplne iné...ale trošku podobné...ja zas nebudem spať, keď si nespomeniem...A otec bude prdiť...to zase bude noc...

Egon: To máš jedno...Ja tiež nespávam.

(Egon odíde.)

Otec: Neschudol nejak?

(Matka na jeho rodičovskú otázku nereaguje, kúše si do spodnej pery a búcha dlaňou do hlavy, lebo si nemôže spomenúť na názov seriálu.)

(Tma.)

13.

(V domove dôchodcov. Dolinova izba.)

(Magda upratuje izbu, Dolina stojí pri okne, s neskrývaným záujmom ju pozoruje. Fajčí fajku.)

Magda: Čo sa na mňa tak dívate, pán Dolina?

Dolina: Vždy som sa rád díval na krásne veci.

Magda: Ale ja nie som krásna vec.

Dolina: Nie ste krásna vec. Vy ste krásna žena, Magda.

Magda: Až na tie kilá navyše, však?

Dolina: Kilá navyše nie sú dôležité...a patria k vám... Vzrušujete ma.

Magda: Prosím???

Dolina: Že ma vzrušujete, Magda.

Magda: Ako vás vzrušujem?

Dolina: Ako žena vzrušuje chlapa.

Magda: Dostávate ma do rozpakov, pán Dolina. Neviem čo mám na to povedať.

Dolina: A priťahujete...rozmýšľam, že z vás postfham šaty a znásilním vás. Teda ak sa mi ešte postaví.

(Magda sa rozpačito zasmieje. Je vyvedená z miery a celkom zaskočená.)

Dolina: Myslím to vážne. Vyzleč sa!

Magda: Pán Dolina...

Dolina: Tak mi to urob aspoň rukou. Nasliň si ju a vyhoň mi péro...

Magda: Tak to už snád'...

Dolina: Kradnem ti o sebe ilúzie?

Magda: Mám vás rada, aj moja matka vás mala rada, všetci vás majú radi, ale...

Dolina: Ale...

Magda: Ale takto so mnou, prosím, nerozprávajte.

(Dolina k nej priskočí, chytí ju agresívne za krk a díva sa jej zblízka do tváre.)

Dolina: Všetko je nakoniec úplne inak Magda. Zapamätajte si to. Nenávidím životné kréda, ale toto sa mi vždy osvedčilo. Všetko je úplne inak ako sa vám zdá a ako by malo byť...To je jedna z tých nekompromisných večných právd. (pustí ju, tleskne, civilne) Koniec cvičenia.

Magda: Akého cvičenia?

Dolina: Skúšal som, či ešte dokážem niečo zahrať.

Magda: Vy ste to všetko iba hrali?

Dolina: Nehral... Skúšal som to hrať...

Magda: (s úľavou sa zasmieje) A ja som myslela...ja som sa bála... že to...myslíte vážne...

Dolina: Ste nenáročný divák. Prototyp diváka doby.

Magda: Necítite sa dobre?

Dolina: Cítim sa výborne...Ale možno som to až tak celkom nehral...

(Ticho, do ktorého dolieha zvuk klavíra.)

Magda: (zahovára) Dnes hrá pán Arnošt krásne.

Dolina: Asi objavil znova múzu. Nesprchovali ste sa náhodou spolu?

Magda: Pán Dolina...už nehrajte...

Dolina: Dobre, už nehrám. Ukáž mi kozy.

Magda: Pán Dolina!!

(Ticho)

Magda: Ja by som mohla byť ťažko múza pána Arnošta...chcela som sa už dávnejšie spýtať... on je vážne...no...viete...je to samozrejme jeho vec a mňa do toho nič nie je...ale...on je...?

Dolina: Homosexuál? Áno, vážne je homosexuál. Zdá sa vám to divné? Homoš, bukvice, teploš, buzerant...

Magda: Nie, nezdá sa mi to divné...len...

Dolina: Len?

Magda: Len nie som zvyknutá v takejto intímnej veci na takú otvorenosť... Nehovorte mu, prosím, že som sa vás na to pýtala.

Dolina: Prečo? Veď ste sa neopýtali nič zlé.

Magda: Prosím vás, nehovorte mu to.

(Vojde Arnošt.)

Dolina: Sestra Magda sa diví, že si teplý.

Magda: Pán Dolina.

Arnošt: Som teplý Žid. Najhoršia možná kombinácia.

Dolina: Najlepšia! Všetky brány sveta sa pred tebou budú otvárať samé.

Magda: Dovidenia, a prepáčte, že som...

Dolina: Hneváte sa na mňa? Že som vás strapnil? Že som prezradil čo som nemal? Nemali ste mi nič hovoriť. Nemali ste mi veriť... Ja som tiež prezradil to o vás a doktorovi...

Magda: Prosím?

Dolina: Ak chcete mať tajomstvo, tak ho nemôžete nikomu nikdy povedať. Nikomu. Buďte si istá, že všetko, čo poviete jednému človeku, sa raz dozvedia aj ďalší...Tajomstvo sa týka vždy len jedného jediného človeka! Preto je to tajomstvo. S tajomstvom sa proste nedá nikdy zveriť...

(Magda odíde v rozpakoch z izby.)

Arnošt: Si na ňu príliš tvrdej.

Dolina: Mám ju veľmi rád, preto som na ňu príliš tvrdej. Nech si zvyká na život.

(Magda sa nečakane vráti.)

Magda: Nemyslíte si, pán Dolina, že ste bohorovný a máte právo ubližovať iným. Ste netaktný, hrubý a bezcitný človek. Myslíte si o sebe, že môžete všetko, že ste ten...

vyvolený. Ale v skutočnosti ste obyčajný alkoholik a hulvát. Stále sa len predvádzate.

Dokonca aj pred sebou samým. Strašne ste ma sklamali. Strašne. Ja som vám verila!

Dolina: A už mi neveríš?

Magda: Neverím.

Arnošt: Nesúd' podle jednoho listu celej strom.

(Magda odíde.)

Dolina: To si povedal pekne. Len neviem, čo si tým myslel.

Arnošt: Portugalsko.

Dolina: 9 927 560.

(Tma.)

14.

(Sen.)

(Egon stojí v telefónnej búde a vzrušene telefonuje. Kričí a kope do chladného kovu, ktorý vydáva dunivé zvuky.)

Egon: Ty si ma nemala pustiť samého, rozumieš..?! Žiadna vrtuľa, to sú len nejaké moje haluzoidné stavy...idem nájsť najbližší most a vrhnem sa z neho do rozzúrenej rieky...už som to mal urobiť dávno...keď ma vylovia, vo vrecku mám pre teba darček... a nie je to na jedenie...daj ma potom spopolniť... a...daj ma potom vetru...

Tamara: (len jej hlas) Egon...Egonko, upokoj sa...

(Tma.)

15.

(Egon a Tamara ležia u seba doma v posteli, Egon kričí zo sna, Tamara ho upokojuje.)

Egon: (zo spánku) Nemala si ma pustiť...musíš mi priviazať na nohu železnú guľu...musíš ma priklincovať k podlahe...a byť pri mne...musíš byť pri mne...

Tamara: (hladí ho nežne po hlave) Egon...si v poriadku?

Egon: (budí sa, chvíľu mu trvá, kým prepne z podvedomia na vedomie, utiera si pot) Mal by som niečo zo sebou robiť, ty kokso... Úplne stále mi šlape mozog. Non stop. Permanentný provoz...Celé dni a celé noci.

Tamara: Mal by si byť viac so mnou.

Egon: Vykrikoval som, čo?

Tamara: Ale bolo to pekné.

Egon: Dúfam, že som nezobudil celý barák...(zapáli si cigaretu a vyjde na balkón)

Toto mesto začínam mať rád iba v noci. Keď ho nie je vidno.

Tamara: Lúbiš ma?

Egon: Neviem, čo by som bez teba robil.

Tamara: Bol by si s niekým iným.

Egon: Bol by som sám. Bez teba by som si zvykol na samotu...možno doživotne.

Tamara: Teba by si určite niekto našiel. (usmeje sa) Ty si príliš úzkoprofilový tovar...

Egon: Si pre mňa všetko, Tamara. Chcel by som, aby si sa premenila na pierko z holuba a ja by som ťa mohol držať v dlani.

Tamara: A keby prišiel vietor?

Egon: Tak by som spravil z dlaní tehlový dom...Nie.. premenil by som sa na plachetnicu a ty na plachtu...Nie...ty na plachetnicu a ja na plachtu...(Tamara vyjde za ním na balkón, objíme ho.)

Tamara: Som rada, že ťa mám.

Egon: Aj keď som hyena?

Tamara: Proste sa mi to vážne s tým otcom nepáči. Mám pocit, akoby...akoby sme vykrádali jeho hrob...

Egon: Mala by si za ním zájsť. Stále sa na teba pýta. Lúbi ťa.

Tamara: To nejde. Ešte by som to nezvládla. Stačí, keď mu občas zavolám. Ako sa k tebe správa?

Egon: Ako k niekomu, koho za ním poslala jeho milovaná dcéra a on si myslí, že keď sa s ním porozpráva párkrát na mikrofón...ona mu odpustí.

Tamara: Nemám mu čo odpúšťať...je to ťažké. Začínam mať pocit, že ho chcem ešte zámerne trocha potrápiť. Zaslúži si to.

Egon: Nevieľ, čo ti mám na to povedať. Snažím sa tomu rozumieť.

(Ticho.)

Egon: Dnes mi volal Michna.

Tamara: Ktorý Michna?

Egon: Poznáme spolu len jedného Michnu. Dlhé roky do teba zamilovaného riaditeľa rádia B13. Burana s obrovskými rukami a hlasným smiechom...

Tamara: Čo chcel?

Egon: Aby som sa vrátil do rádia. Že si môžem znova spraviť nejakú reláciu. Hovoril, že by sme mali zabudnúť na hriechy a chyby minulosti a začať odznovu. Že tá výpoveď bola neuvážená a on podľahol momentálnej emóci...a že si nechal všetko prejsť hlavou a tak. Asi tak počul hovoriť niekoho v nejakom filme.

Tamara: A?

Egon: Čo a?

Tamara: Čo si mu povedal?

Egon: Že si to ešte rozmyslím...Určite to urobil zas len kvôli tebe. Aby si ťa udobril. Myslí si o mne, že som vyháľený blbec a alkoholik, vôbec ma nevníma ako rovnocenného partnera. A nikdy nebude...našťastie...Všetci robia všetko len kvôli tebe, si proste osudová žena. Chápeš?

Tamara: Mal by si to zobrať. Kvôli sebe.

Egon: Porozmýšľam. Je tam niečo nové?

Tamara: Stále to isté. Stále vytrvalo všetci nadávame na Michnu, ale poslušne mu budujeme najpočúvanejšie rádio v republike.

Egon: Si dobrá, rád ťa počúvam a dobre to robíš.

Tamara: Takto sme sa už dlho nerozprávali...uvedomuješ si to?

Egon: Dnes je spln, to preto.

Tamara: Mohol by začať fúkať vietor.

Egon: Prečo?

Tamara: Aby som zistila, či tie zázraky s plachetnicou a plachtou fungujú...

(Tamara sa k nemu nežne privynie.)

Egon: Zázraky fungujú stále. Škoda, že nebýva spln každý deň.

Tamara: A navyše je streda. A vieš čo v stredu treba. (usmeje sa)

Egon: Musím ešte na chvíľu písať. Zajtra odovzdávam nejaké veci.

Tamara: Dlho sme sa nemilovali.

Egon: Prepáč.

Tamara: To je v pohode.

Egon: Myslím, že nie je.

Tamara: Známi boli v poradni, tiež mali nejaké problémy.

Egon: Tak nehovor, že je všetko v pohode, keď máme také veľké problémy, že by sme sa mali ísť s nimi zverovať k nejakému úchylovi do poradne.

Tamara: Dobrú noc. (ľahne si do postele)

(Egon neodpovie, zapáli si ďalšiu cigaretu.)

Egon: Mohli by sme ísť pozrieť k našim...Chceli by ťa už vidieť. Nie len počuť.

(Egon zahasí cigaretu a šuchne sa Tamare pod perinu)

Tamara: Hovoril si, že ideš ešte písať.

Egon: A ty si hovorila niečo o milovaní... Že v stredu treba...

(Tamara nereaguje.)

Egon: Prečo to stále programuješ? Skús sa proste nechať viesť niečím iným ako nejakou blbou dohodou...Keď mi chceš vytláčať jebáky na chrbte, tak to nepotrebuješ plánovať...to robíš spontánne...

(Ticho.)

Egon: Nebavíš sa so mnou?

Tamara: Spím.

(Egon sa postaví z postele a zapne počítač. Tma.)

16.

(V domove dôchodcov.)

(Dušan sedí v miestnosti, kde bývajú sedenia. Je sám.)

Dušan: Naprogramoval si budúcnosť podľa platných súradníc platnej doby. Zdalo sa mu to jednoduchšie a pohodlnejšie ako zmietať sa v neistote, ktorú považovala jeho generácia za silnú zbraň proti smerovaniu sveta. Prostredie bohémskeho života vymenil za bezpečné priestory stabilného zamestnania, proti ktorému sa počas štúdia búril. Zvykol si na múry života, akceptoval ich a prijal, prestal ich preliezať a občasné pokusy prebúrať ich hlavou

považuje skôr za slepé výstrelky podvedomia. Alebo ako si to pomenoval on, za občasné telefonáty z minulosti. Tak dlho bojoval proti srabom, až sa stal jedným z nich. Vtrhol do praxe a do rodiny skôr ako stihol nadobudnúť presvedčenie, že je v skutočnosti na správnej ceste. Povolanie, ktoré vykonáva ho nenapĺňa a neuspokojuje. Nemá k nemu vzťah, nemá vzťah k ľuďom, ktorých má liečiť, lebo nemá vzťah k sebe. Žije v dobe bez vzťahu a je jej submisívnym otrokom. Cíti sa ako vták, ktorý sa po prvom úspešnom pokuse lietat' už nevrátil do hniezda, lebo zabudol, na ktorom je strome. Cíti sa ako vták, ktorý zabudol, že je vtákom.

(V zadnom pláne javiska sa zjaví Tereza v pokročilom štádiu tehotenstva.)

Tereza: Nemusíte odpovedať na všetky otázky, je to vaša osobná voľba. Snažte sa odpovedať spontánne, bez premýšľania. Dajte si záležať na tom, aby boli vaše odpovede úprimné a priame. Uvoľnite prúdy najspodnejších vôd podvedomia a nechajte sa nimi unášať. Uvidíte, že sa vám uľaví. Tento rozhovor je diskrétny. Tomu môžete veriť. Tomu musíte veriť.

Predstavte si, že sa dívate na seba v zrkadle...

Dušan: Má mŕtve oči, odišli z nich túžby a sny.

Tereza: Je šťastný?

Dušan: Nie.

Tereza: Je nešťastný?

Dušan: Nie.

Tereza: Na aké zviera sa podobá?

Dušan: Na vtáka s odstrihnutými krídlami, na vlka v zoologickej záhrade...

Tereza: A akým zvierat'om by chcel byť?

Dušan: (chvíľu rozmýšľa) Rybou...Nechcel by byť žiadnym zvierat'om.

Tereza: Môže zoradiť prítomnosť, budúcnosť a minulosť podľa dôležitosti?

Dušan: Nevie.

Tereza: Aký má vzťah ku svojej práci?

Dušan: Žiadny. Nie, to je prisilné slovo. Pasívny. Áno, pasívny.

Tereza: Aký má vzťah ku svojej žene?

Dušan: Necíti sa pri nej naplnený, išiel za jej krásou.

Tereza: Len za jej krásou?

Dušan: Áno, len za jej krásou.

Tereza: Miluje ju?

Dušan: Nevie.

Tereza: Sníva o inej žene?

Dušan: Musí odpovedať?

Tereza: Nič nemusí. Je pripravený na otcovstvo?

Dušan: Je pripravený na nový život. Može byť dieťa mostom k nemu?

(Ticho.)

Dušan: Može spraviť práve narodené dieťa zázrak?

(Ticho. Tma.)

17.

(V izbe domova dôchodcov sedí Dolina. Je sám, počúva rádio. V rádiu hovorí jeho dcéra Tamara. Jej reproduktorový hlas je ešte krajší a mäkší ako ten skutočný.)

Tamara: (hlas z rádia) Nazdar v B13-tke, chcel by som dať zahrať pre svoju matku, ktorá sa dnes dožíva krásneho životného jubilea, píše nám Pavel. Chcem, aby vedela, že ju máme všetci veľmi radi aj keď sa niekedy tak nesprávame...Aj keď si ona myslí, že naša generácia je stratená a žije bez hodnôt, ktoré nám oni vydobili... Výber piesne nechám na vás, nech je to niečo pomalé a pekné. (chvíľu ticho) To bolo, vážení poslucháči, posledné vaše želanie, ktoré zaznelo v dnešnej Nočnej hodinke...My samozrejme Pavlovo želanie spĺňame, dúfame, že Nick Cave a jeho krásna skladba Death is not the end, bude pre jeho matku a pre vás všetkých vhodný hudobný darček, ktorý ukončí dnešný koncert na želanie...

Za rádio B13 sa s vami lúči Tamara Dolinová...(náhle dodá) Hráme pre všetky matky a otcov, ktorých máme veľmi radi aj keď sa niekedy tak nesprávame. Pekný večer...A ešte krajšiu noc... a myslite na vnukov svojich matiek a otcov...

Dolina: Toľko jemnej ironie...nádherné, dcérenka. Aj keď to z tých chodiacich mŕtvol, so mnou na čele, málokto pochopí.

(Rozsvecujú sa malé svetelné plochy, Arnošt sedí za klavírom, začne hrať na klavíri pieseň Death is not the end, okrem Dolinu sedí pri rádiu aj Egon, fajčí jointa, pri poslednej Tamarinej vete, ktorá posobí ako akýsi nečakaný dovetok s Dolinom pozerú smerom k sebe, nevidia sa, v inom kúte javiska Egonova matka kreslí na fľašku nejakú vlajku, otec vyplňa žreb športky,

tiež hrá u nich rádio B13, Dušan a Tereza sú stále v polohe v akej skončili predchádzajúci obraz.)

(Všetci si spievajú potichu pieseň s klavírom.)

(Tma.)

18.

(Kuchyňa u Egonových rodičov.)

(Za stolom sedí Egon, matka a Tamara. Pijú kávu.)

Matka: Veľmi rada vás počúvam. Ľahšie sa mi pri tom pracuje.

Egon: Matka maľuje na sklenené fľaštičky vlajky štátov, vieš, hovoril som ti.

Matka: Ľudia to kupujú. Ľudia dnes kupujú všetko.

Egon: Kazíš si oči.

Matka: Tie už sa viac pokaziť nedajú.

Tamara: A čo budete maľovať keď namaľujete všetky štáty?

Egon: Začne odznova.

Matka: Dnes som maľovala Maledivy.

Tamara: (usmeje sa) Červený rám, zelený obdĺžnik a v ňom biely mesiačik.

Matka: (vráti jej úsmev, prekvapene) Vy to viete?

Tamara: Len tuším.

Matka: Presne takto nejako som si vás predstavovala. Ste rovnako príjemná ako váš hlas.

Egon: Mama.

Matka: Nemožem povedať, čo si myslím?

Tamara: Ďakujem.

Matka: Mala som veľmi rada vášho otca. Fešák a navyše dobrý herec...Tie nedel'né chvíľky poézie nevedel nikto tak podať ako on...teda stále ho mám rada. Škoda, že už nehrá. Ako sa má?

Tamara: Neviem, nestretávame sa.

Matka: Čo ste pohádaní?

Egon: Mama.

Matka: Prepáčte občas mi vyletí z úst netaktnosť. (dá si symbolickú facku)

Tamara: To je v poriadku. Nie sme pohádaní. Nestretávame sa, lebo zničil moju matku, urobil z nej totálnu chuderu a priviedol ju nekompromisne až do hrobu. Podvádzal ju za každým rohom, bol na ňu odporný, urobil si z nej slúžku. O mne nevedel ani že ma má, až kým som mu nedala po papuli, čo si asi nepamätá, lebo bol ožratý na mol, ako takmer každý deň. Pre verejnosť mal jednu tvár, pre nás druhú. Žiaľ, tú oveľa horšiu. Už sedem rokov som sa s ním nestretla, posledné dva roky som súhlasila s telefonickou komunikáciou, aby som nemala náhodou na svedomí jeho samovraždu. On je taký psychopat, že by bol toho schopný. Stačí?

(Egon s matkou sedia ako prikovaní.)

Matka: Nedáte si nejaké keksíky? Máme vanilkové disko, tie má Miško najradšej.

(Ticho.)

(Vojde otec.)

Egon: Ahoj otec. Ty vieš vždy, kedy máš prísť.

Otec: Humor?

Egon: Tentokrát vážne.

Otec: Nazdar.

Egon: Toto je Tamara.

Tamara: Dobrý deň. Tamara.

Otec: Ste taká pekná ako váš hlas.

Matka: Však ju radi počúvame?

Otec: (nečakane zaintonuje džingel z rádia)Rádio B13, všetko zlé preč, dobré pri nás.

(Tamara sa úprimne zasmieja.)

Otec: Humor...

Matka: Ako bolo?

Otec: Ako vždy. Nikdy sa ma nepýtaš ako bolo, tak tu nehraj pred slečnou divadlo.

Tamara: Ešte chodíte na stanicu? Egon mi hovoril...

Otec: Chodím a budem chodiť.

Tamara: To je zvláštne hobby, nikdy som o ničom podobnom nepočula.

Otec: To nie je hobby. Tipujem a chodím na stanicu. To je rituál. To nie je hobby.

Egon: Otec verí, že raz vyhrá v športke prvú cenu a potom nasadne na jeden z tých vlakov.

Otec: Nasadnem na Eurocity do Berlína.

Egon: Čo tam pôjdeš na street party?

Otec: Pôjdem sa pozrieť na ruiny berlínskeho múru. Postavím sa tam a oštím ich. Oštím ruiny socializmu.

Matka: Ale otec. To už je predsa dávno za nami.

Otec: U mňa sa to zastavilo v močovom mechúri.

(Tamara sa smeje.)

Tamara: Ako ste spomenuli to...šťanie...mohla by som si odskočiť?

Matka: Nech sa páči, toaleta je na chodbe, vpravo.

(Tamara odíde.)

Egon: Mama, čo si taká oficiálna?

Otec: (Egonovi) Táto sa mi páči najviac. Má dobré oči. Má v nich lásku.

Matka: Hovoríš, že nemáš rád metafory.

Otec: To nie je metafora, ale fakt.

Egon: A nevádi že jej tiež trošku vidno d'asná keď sa smeje?

Otec: Každému trošku vidno. Tej predtým ich bolo vidno ako kobyly, tejto tak normálne.

Matka: Otec.

Otec: Nenapomínaj ma furt. Ani mi nevádi, že tatko bol komunista.

Egon: O tom sme sa už bavili minule. Dúfam, že nebudeme túto tému teraz otvárať.

(Zvoní telefón, Matka ho zodvihne.)

Matka: Prosím...(žoviálne) Dobrý deň, práve sme vás spomínali. My vás často spomíname.

Áno, je tu. Dám vám ho? Predstavte si, že je u nás práve aj vaša dcéra. Naozaj. Je tu prvýkrát...po roku. To je tá dnešná mládež... Je práve na záchode. Čo tam robí? No, je na záchode...(smeje sa) Nechcete na ňu počkať? Tak vám dám Egona. Prosím? Dobré. Stále rovnako. Mal'ovala som dnes Maledivy. To si musím overiť. Aký? Hociaký? Čo ja viem? Maďarsko. Je to možné? A to ovládáte naozaj všetky?

(Tamara sa vracia z toalety, zastaví sa a díva sa na výjav pred sebou. Egon s otcom pozorujú s otvorenými ústami telefonujúcu Matku.)

Matka: Už je tu Tamarka...Halóóó...Pán Dolina, ste tam? (položí)

Egon: Ty si telefonovala s Dolinom?

Matka: Zabudla som ti povedať, že sem už dvakrát volal. Zháňal ťa. Povedala som mu, aby zavolať dnes, že možno prídeš. Bol nejaký divný.

Egon: Ty si telefonuješ s Dolinom? Mama.

Matka: Má krásny hlas. Ale taký trošku smutný.

Egon: Vy sa bavíte o štátoch, ktoré kreslíš na sklo?

Matka: (v rozpakoch, aby neprezradila tajomstvo s Dolinovými číslami) No, predstav si, že ho to zaujíma.

(Otec príde k Tamare.)

Otec: Aj ja by som chcel takú dcéru.

Tamara: Nepôjdeme?

Otec: Som rád, že ste prišli. Teraz vás budeme počúvať ešte radšej.

(Tamara sa trošku smutne zasmieje.)

(Tma.)

19.

(Dolina a Arnošt sedia na lavičke. Mlčia.)

Dolina: Asi sa obesím.

Arnošt: Proč?

Dolina: Čo ja viem proč? Len tak.

Arnošt: Já bych se nevešal.

Dolina: Prečo?

Arnošt: Je to nehygienické. Radšej skoč z okna.

Dolina: No to už je len hygienické... A navyše tam nemáš nikdy istotu pri takejto nízkej budove...V tej secesii sa vôbec nemyslelo na samovrahov.

Arnošt: Protože vtedy se nikdo nesamovraždil. Vtedy nebyl na to dôvod.

Dolina: Pekne si dnes hral.

Arnošt: Tys to slyšel?

Dolina: Slyšel. To si skomponoval pekne.

Arnošt: To byl Čajkovskij.

Dolina: Tak Čajkovskij to skomponoval pekne.

Arnošt: Ale tak nejako by jsem to chcel skomponovat i já.

Dolina: Tak hovor, že si to skomponoval ty. Čajkovského aj tak nikto nepozná, každý ti uverí.

Arnošt: To je neetické.

Dolina: Raz nehygienické...inokedy neetické... Tebe je ťažko ulahodiť. Na etiku sa vyprdni. Etika odišla s minulým storočím. Do dejín.

Arnošt: Mluvíš jak kniha. Nedívím se, že sem za tebou jezdí ten redaktor.

Dolina: Nie je redaktor. Ešte raz príde a hotovo. Už by som to chcel mať za sebou, aby som si mohol v klúde pripraviť to obesenie. Má prísť až na budúci týždeň, nechce sa mi už čakať.

Arnošt: On príde už jenom raz?!

Dolina: Čo si sa tak vyľakal?

Arnošt: Ale nic. Rád se za ním dívam. Pak se mi lepšie hraje.

Dolina: Je to priateľ mojej dcéry, toho nechaj na pokoji. Nie, že ho budeš zvädzať.

(Smejú sa.)

Arnošt: Moc hezky sa smeješ. Pripomínaš mi nejaké zvierátko.

Dolina: Ježišmária, čo máš dnes ruju?

(Príde Magda.)

Magda: Pán Dolina, máte návštevu.

Dolina: Nečakám žiadnu návštevu.

Magda: Nejaká žena.

Dolina: Dcéra???

Magda: Nemyslím.

(Dolina sa postaví a odchádza. Zastaví sa.)

Dolina: Hneváte sa na mňa, Magda?

Magda: Nie.

Dolina: Ste ku mne taká odmeraná.

(Magda mlčí.)

Dolina: Tak sa vám ospravedlňujem. Občas sa chovám ako hulvát, prepáčte.

(Dolina odíde.)

Arnošt: Má vás moc rád.

Magda: Veľmi ma to zaskočilo, neviem ako sa mám teraz k nemu správať. Aj pred vami ma tak strašne strapnil...

Arnošt: S tým si nedělejte žádný problémy. Já jsem zvyklý na mnohem horší věci. On to nemyslel zle. Je příliš senzitivní.

Magda: Aj ja ho mám veľmi rada. Mám pocit, že sa trápi.

Arnošt: On je z tých, čo sa musia trápiť aby prožili. Rozumiete?

Magda: Dnes ste krásne hrali. To ste zložili sám?

Arnošt: (váha) Jo. Horko-těžko, ale sám. Dýchla na mně znovu nejaká múza.

(Tma.)

20.

(Dušan a Egon sedia v krčme, pijú pivo. Sú už trošku pripití. Tak filozoficky.)

Dušan: S tou Magdou som to spravil len preto, aby som si dokázal, že to ešte dokážem.

Dokážeš to pochopiť?

Egon: Ak si chce niekto dokázať, že ešte niečo dokáže, tak to pochopiť dokážem. Ale jej sa to dotklo.

Dušan: Že to hovoríš práve ty. Svojho času si hovorieval, že niekto musí byť vždy obeť.

Egon: Už ma nebaví žiť ako na bojisku. Do riti... Vieš po čom túžim? Po usporiadanom živote. Po rodine, po deťoch...

Dušan: Prosím? Tak sa so mnou vymeň.

Egon: Ako sa má Tereza?

Dušan: Každú chvíľu porodí.

Egon: To je zvláštne.

Dušan: Čo?

Egon: Že moja bývalá frajerka...moja životná láska, bude mať za chvíľu dieťa mojho najlepšieho kamaráta.

Dušan: Čo je na tom zvláštne? Taký je život.

Egon: Jasné. Som už asi opitý.

Dušan: Ja som nechcel byť Tereze neverný. Chápeš?

Egon: Chápem.

Dušan: Povedal som jej, čo si mi vtedy hovoril.

Egon: Čo?

Dušan: Že stále na ňu myslíš a že bola ženou tvojho života.

Egon: Ty si blbec. Veď som ti hovoril, aby si jej to nehovoril.

Dušan: Tak si mi to nemal hovoriť. Ak chceš mať tajomstvo, tak si ho nechaj pre seba. To sú Dolinove slová...

Egon: A čo na to povedala?

Dušan: Že mi nerozumie. Asi nie je so mnou šťastná. S tebou by bola.

Egon: Nebola. So mnou nebude nikdy šťastná žiadna žena.

Dušan: Nie si teplý?

Egon: Asi som.

Dušan: S tou Magdou som to spravil preto, aby som zistil, či dokážem byť ešte vášnivý. Pri Tereze nedokážem byť vášnivý.

Egon: Nechce sa ti postaviť?

Dušan: Nechce.

Egon: Ani mne sa nechce.

Dušan: A nie je ešte na to priskoro?

Egon: Nepohulíme?

Dušan: Som opitý...Ešte chatuješ?

Egon: Už len občas.

Dušan: Čítal som, že niekde v Južnom Anglicku je už v blázinci také oddelenie, kde chodia schyzofrenici, ktorí si vytvorili vďaka chatovaniu dvojakú identitu. Ľahko sa dá z toho zblázniť. Chápeš, na nete môžeš byť úplne kýmkoľvek. (falošne zanôti) Zrkadlo snov...môžeš byť s ňou...

Egon: Ty kokso, to je téma.

Dušan: Ty hlavne uzavri tému s Dolinom. Už len jedna návšteva a koniec.

Egon: Teraz bude z toho scenár. Cítim to.

Dušan: Túto vetu si za dobu čo ťa poznám vyslovil asi tisíckrát.

Egon: Zajtra idem za ním, nemohol som sa teraz k nemu dlho dostať. Nahrnula sa mi znova nejaká robota.

Dušan: V reklamke?

Egon: V reklamke, nejaké preklady a také blbosti.

Dušan: Tak to neprešvihni, Dolina chce odísť.

Egon: Fakt?

Dušan: Fakt. Vyzerá to tak...

Egon: To je možné? Myslel som, že od vás sa neodchádza...že k vám chodievajú ľudia dožiť...

Dušan: Nie vždy... Keď sa proste zomelú nejaké nepredvídané okolnosti...

(Ticho.)

Dušan: Keď už som taká sviňa, chceš počuť tajomstvo?

Egon: Vyspal si sa s Arnoštom?

Dušan: Stala sa taká vec, že za Dolinom začala chodiť jedna žena. Asi sa do nej zamiloval. Celkom sa zmenil. Chce odísť kvôli nej.

Egon: Čože?!

Dušan: Vážne.

Egon: Tak to je príbeh, ty kokso.

Dušan: Trošku trpký...

Egon: Trpký? Fantastický...

Dušan: Je to tvoja matka.

(Tma.)

21.

(V byte u Egonových rodičov.)

(Vonku prší. Otec sa oblieka a berie si dáždňík, práve je na odchode. Vbehne Egon, je celý premočený. Dáva sa na otca.)

Egon: Nič mi nepovieš?

Otec: Nazdar.

Egon: Čože?!

Otec: Ty si už tiež hluchý? V tvojom veku? Genetický kód je z generácie na generáciu neúprosnější. Že nazdar.

Egon: Kde je mama?

Otec: Odišla.

Egon: Ako odišla?

Otec: Normálne, zbalila si kufor a odišla.

Egon: Kam odišla?

Otec: Kam neviem, ale viem s kým. S Dolinom, predstav si. Nemohla si stále spomenúť na názov toho seriálu, tak sa ho išla raz opýtať...

Egon: Otec!! A čo povedala preboha?

Otec: Komu?

Egon: Tebe!

Otec: Mne? Že už nechce ďalej umierať, že má ešte právo na život, že v Amerike začínajú ľudia v šesťdesiatke bežne odznova...

(Retrospektívna situácia.)

(Matka si balí kufor. Je zmätená. Otec ju nehybne pozoruje.)

Matka: Ja už nechcem ďalej umierať, mám ešte právo na život. V Amerike začínajú ľudia v šesťdesiatke bežne odznova. Ty mlčíš?

Otec: A čo mám povedať?

Matka: Ja neviem, napríklad ma skús prehovárať, skús mi povedať, aby som zostala...

Otec: Nechod'. Zostaň... Nefunguje to... Vidím, že si rozhodnutá. Viem ako sa správaš, keď si rozhodnutá.

Matka: Takto ma necháš ísť po tridsaťročnom manželstve?

Otec: A čo mám robiť? Som zaskočený.

Matka: Veď aj máš byť z čoho. Musíš to pochopiť. Je to ako blesk z čistého neba. Viem, použila som metaforu. Zasiahol ma, očaril. Dopĺňame sa.

Otec: On ovláda počty obyvateľov v štátoch, ktoré ty maľuješ na sklo.

Matka: Nebuď cynický. Dopĺňame sa úplne vo všetkom. Ten človek mi otvoril celkom nové dvere, musíš to pochopiť.

Otec: Že čo?

Matka: Že to musíš pochopiť.

Otec: To nikdy nepochopím.

Matka: Nechaj ma prosím odísť. Nerob mi to ťažším ako to v skutočnosti je. My sme sa spolu posledných desať rokov ani poriadne nerozprávali, my sme vlastne ani nežili. On ma vyslobodil, veď by som tu zhnila!

Otec: A čo sme robili posledných desať rokov?

Matka: Ty si tipoval a chodil sa dívať na vlaky..

Otec: Na ľudí...

Matka: ...na ľudí a ja som maľovala na sklo vlajky štátov.

Otec: Myslel som, že nám to tak vyhovuje. Že to je proste určitý level.

Matka: Prosím ťa, level! Potom, že po kom ten Michal je. Ja mám ešte túžby, sny, mám ešte svoje potreby...som žena...

Otec: Čo že si?

Matka: Som žena. Žena.

Otec: A prečo si mi niečo nepovedala?

Matka: Myslela, som, že si si to všimol.

Otec: Že si žena som si všimol, ale to o tých túžbach, to si mi prečo nepovedala?

Matka: Lebo s tebou sa nedá už vobec rozprávať. Ty si nestratil len povab, šarm, humor...

Otec: Sluch...

Matka: Sluch...ty si stratil aj reč.

Otec: Ale o to lepšie vidím...

(Návrat k predchádzajúcej situácii medzi Egonom a Otcom.)

Egon: A ty si ju nechal len tak odísť?

Otec: A čo som mal podľa teba robiť?

Egon: Ty si nechal odísť za nejakým prechlastaným hercom ženu, s ktorou si strávil tridsaťri rokov?

Otec: A komunistom.

Egon: Otec! Spamätaj sa!

Otec: To je námet, čo?

Egon: To nie je námet, to je tvoj život, kurva!!!

Otec: Kurva? Zrazu ti to vadí. Tebe, ktorý bežne kradneš námety z nejakých cudzích životov.

Egon: Otec!!!

Otec: Nekrič na mňa. Asi jej prekážalo aj to, že som stratil libido.

Egon: Aj ja som stratil libido a to mám o tridsať menej ako ty.

Otec: Ty si stratil okrem libida ešte aj iskru...keď je už o tom reč.

Egon: Ale nejde o moju iskru, ide o to, že ti odišla žena a ty nič nerobíš!

Otec: Ide aj o tvoju iskru.

Egon: V poriadku. Ide o moju iskru, ktorú som stratil. Nemáme tu mamu.

Otec: Mama má na to právo. Nech si to skúsi.

Egon: Prosím? Nech si to skúsi?

Otec: Sadni si.

Egon: Prečo by som si sadal?

Otec: Niečo ti chcem povedať a bolo by lepšie, keby si pri tom sedel.

(Egon sa rozpačito posadí.)

Otec: Tiež som si to skúsil. V dosť nečakanej chvíli. Práve vtedy bola mama s tebou tehotná, keď som si zbalil kufor a tiež som od nej odišiel. Odišiel som od tehotnej ženy kvoli inej žene, lebo som bol presvedčený, že to tak má byť. Hovorí sa tomu zatmenie mysle. Ale to je len termín pre srabov. Proste som odišiel a začal som žiť s inou ženou. Mali sme odísť spolu do Kanady. Nekonic odišla sama. Bezo mňa. S niekým iným, vyšším a bohatším... Preto sme neemigrovali my s mamou... aj keď sme chceli...mama si nevedela predstaviť, že by ju niekde niekedy stretla... inde sme nemali zázemie a mali sme strach... Síce som sa k mame vrátil, ale navždy som zostal srab. Mama mi to nikdy nepripomenula, lebo je veľký človek. Veľmi jej záležalo na tom, aby si sa to o svojom otcovi nedozvedel... Mama je dvakrát taký veľký človek ako my dvaja dohromady.

(Hrobové ticho. Presne to, keď na chvíľu zastane čas.)

Otec: Takže mama má na to právo... Musím ísť, lebo mi zavrú.

(Otec rozprestrie dáždnik, chce odísť. Egon nehybne sedí. Je v šoku.)

Egon: Otec.

Otec: Čo?

Egon: A bol si niekedy potom mame ešte neverný?

Otec: Musím odpovedať?

Egon: Musíš.

(Ticho.)

Otec: Nebol. Už nikdy.

Egon: (má v očiach slzy, za ktoré sa nehanbí) Otec.

Otec: Čo?

Egon: Mám ťa strašne rád.

Otec: Vonku len prší alebo aj fúka vietor?

Egon: Aj fúka vietor.

Otec: To je na prd. Zás mi bude celú cestu vyvracať dáždnik. Nezdá sa ti, že nejako často prší? Možno bude potopa. Už by bolo na čase. Mal by si začať stavať archu.

Egon: Tereza a Dušan majú syna.

Otec: To je dobre, chlapov treba. Treba novú generáciu. Úplne novú.

(Otec odíde. Egon zostane na javisku sám. Je mu do plaču. Už dlho neplakal. Keby mohol teraz niečo niekomu povedať, tak by asi povedal, že je šťastný.)

(Tma.)

22.

(Nemý obraz.)

(Arnošt hrá na klavíri Čajkovského, Magda sedí za počítačom- chatuje, táto nová disciplína sa stala pre ňu neovládateľnou vášňou, vďaka anonymným rozhovorom cez internet je konečne taká, ako chce byť, Dolina si balí kufor, jeho pohyby sú rozvážne a kontrolované, Egonova matka čaká s kufrom pred železnou bránou, padá na ňu dážď, Otec sedí na lavičke na vlakovom nástupiši, drží nad hlavou dáždnik a bojuje s ním, Dušan sedí pri posteli na ktorej leží Tereza s maličkým dieťaťom, drží ju za ruku, Egon sa bozkáva s Tamarou, pomaly z nej sníma šaty a nesie ju k posteli)

(Tma.)

23.

(Tamara a Egon ležia na posteli. Egon fajčí.)

Egon: Mala si z toho niečo?

Tamara: Ako sa môžeš takto opýtať?

Egon: Lebo neviem.

Tamara: Áno, mala som z toho krásny zážitok. Vždy mám z toho krásny zážitok.

(Ticho.)

Tamara: Stretla som dnes Terezu aj s bábätkom.

Egon: Na koho sa podobá?

Tamara: Na teba.

Egon: Humor našich otcov?

Tamara: Nos má Dušanov a ústa Terezine.

Egon: Myslíš, že všetci máme toľko toho zo svojich rodičov?

Tamara: Nieкто viac, nieкто menej...

Egon: Ja by som chcel, aby mali moje deti všetko svoje...

Tamara: Nemat' niečo z teba, to asi nehrozí. A nemohla by som byť pri tom?

Egon: Pri čom?

Tamara: No, pri tvojich d'et'och...

Egon: Ako opatrovatel'ka? (smejú sa)

Tamara: Nejako zúrivo sa vo mne roztikali biologické hodiny.

Egon: A ja že čo to tu tiká? Mohli by sme ísť spolu pozrieť šťastnú rodinku...

Tamara: To by sme mohli.

Egon: Nevadilo by ti to?

Tamara: Nie.

Egon: Je mi s tebou dobre, chápeš? Máš fakt v tých očiach lásku. More lásky.

Tamara: Myslím, že by si to mal zobrať. To rádio.

Egon: Asi áno. Pôjdem za Michnom.

Tamara: Matka sa neozvala?

Egon: Nie. A otec?

Tamara: Ani on sa neozval.

Egon: Nie je to zvláštne?

Tamara: Ja neviem. Osud.

Egon: To je divný osud. Odísť od človeka, ktorý je pri tebe toľko rokov...

(Vojde matka, výstup s ňou môže byť rovnako vízia ako skutočnosť.)

Matka: Že to hovoríš práve ty! Ty, ktorý nevieš nič iné len odchádzať.

Egon: To je snáď niečo iné. Neodišiel som od niekoho po tridsiatich rokoch.

Matka: To je jedno po koľkých rokoch. Myslíš, že ja nemám právo na šťastie?

Egon: Pri otcovi si nebola šťastná?

Matka: Bola som povedzme spokojná, ale nie šťastná. Necítila som už lásku!

Egon: A teraz ju cítiš?

Matka: Teraz som jej plná, Miško.

Egon: Nehovor mi Miško, mama.

Matka: Ja som tvoja matka, ja ti budem hovoriť ako chcem...Chcela by som, aby si ma pochopil. Otec ma pochopí...

Egon: Už ťa pochopil. Myslím, že aj ja ťa chápem. Každý má právo na šťastie.

Matka: Silu lásky spoznáš podľa toho, čo si schopný kvôli nej obetovať.

Egon: To kto povedal? Goethe?

Matka: Srandovať. To je jediné na čo sa zmôžeš. Máš ty nejaký cieľ?

Egon: Mama...

Matka: Nemáš. Uvedom si koľko máš rokov. Už sa ťa termín mladá generácia netýka. Tak sa zaňho neskrývaj.

Egon: A aká som preboha generácia?!

Matka: (v rozpakoch) No...stredná. Na rozhraní mladej a strednej. Vlastne... ja proste neviem...

Egon: (smeje sa) Mamička moja, ty si komik najväčší...

Matka: (hystericky zakričí, mrazivo) Egon!! Spamätaj sa!!! Aký ty žiješ život?

Egon: Riešime tvoj problém alebo môj?

Matka: Stále sa skrývaš za nejaké pseudonázory, ale ty už máš vek na to, aby si sa začlenil do spoločnosti, aby si začal pracovať na svojej budúcnosti. Ty opovrhuješ všetkým, si nadradený, panovačný...myslíš len na seba... Ty sa stále skrývaš za nejakú slobodu...Vieš ty čo je vôbec sloboda?

Egon: Mama. Som zaskočený.

Matka: Sloboda je zodpovednosť, synáčik. To je jedna z najväčších zodpovedností v živote. Tebe padla sloboda do huby ako pečený holub! Ale ja som si ju musela vytesať z kameňa... Rozumieš? Ja som musela kopať dlhé roky studňu, aby som sa mohla napíť čistej vody a umyť si tvár...A keď som sa pozrela potom do zrkadla, tak som sa toho obrazu v ňom zľakla. My sme vám tú Slobodu, vystáli v rade, milé deti...(zloží sa, začne zúfalo plakať)

Egon: Mama, prosím ťa nekrič...neplač...Povedz mi ešte synáčik...

Matka: (upokojí sa...objíme syna) Synáčik... Ty nemáš žiadnu zodpovednosť, k nikomu a ničomu, Michal. Ty nežiješ, ty len tak prežívaš. Skončíš raz presne ako tvoj otec. Na nástupišti. Alebo na psychiatrii.

Egon: Radšej by som bral to nástupište...Čo teraz maľuješ?

Matka: S vlajkami som už skončila...Chcem začať maľovať ryby.

Egon: Vieš koľko je rýb? Viac ako dvanásťtisíc druhov.

Matka: Akurát na môj nový život...

(Matka odíde.)

(Ticho.)

(Návrat do reality, do predchádzajúcej situácie medzi Egonom a Tamarou)

Egon: Nezobrala by si si ma za muža?

(Ticho.)

Tamara: Bolo mi posledné dva dni nádherne, Egon.

Egon: Ty to rátaš na dni?

Tamara: Cítila som, že to už medzi nami...

Egon: Budeme spolu?

Tamara: Mohli by sme.

Egon: Ešte pred pár dňami som bol presvedčený, že sa rozídeme.

Tamara: Ja viem.

Egon: Zvykol som z problému odchádzať. Spáliť mosty a odísť na nový svetadiel.

Tamara: Lebo si myslel hlavne na seba.

Egon: Každý myslí hlavne na seba.

(Egon sa postaví z postele.)

Egon: Idem ešte trochu písať. Chcem to celé prepísať. Mám úplne prepchatý diktafón.

Tamara: Otec toho narozprával, čo?

Egon: Dost'. Ale stojí to za to. Dám ti to prečítať.

Tamara: Neviem, či ma to zaujíma.

Egon: Zaujíma.

Tamara: Neber to hlavne všetko tak vážne. Musíš tie slová hlavne poriadne preosiať.

Otec toho vždy veľa narozprával. Rád sa počúva.

Egon: Aj ja ho rád počúvam, takže je to vyrovnané.

Tamara: Bodaj by bolo. (otočí sa na druhú stranu)

(Egon zapne počítač. Dáva sa mlčky na blikajúcu obrazovku. Pozrie na spiacu Tamaru.

Klikne na nejakú ikonku. Je počuť pripájanie počítača k internetu.)

(Tma.)

24.

(Na lavičke v parku domova dôchodcov sedia Magda a Egon.)

Magda: Myslela som, že už neprídete. Keď už nemáte dôvod.

Egon: Náhoda. Idem okolo.

Magda: Stále tomu nemôžem uveriť. Odohralo sa naraz toľko nečakaných vecí.

Egon: Veríte ešte v Boha?

Magda: Čím ďalej, tým viac.

Egon: A ako je to s tými božími mlynmi?

Magda: Prosím?

Egon: Ale nič...

Magda: Toto vám tu nechal Arnošt. (podáva mu kazetu) Že je to pre vás. Takže celkom náhodou okolo nejдете. Božie mlyny...

Egon: Pre mňa?

Magda: Jeho posledná skladba. Veľmi mu záležalo na tom, aby som vám to odovzdala.

Egon: Ako sa má?

Magda: Nevieam. Je stále pod intenzívním a prísnyam dohľadom, na najhoršom a najtvrdšom psychiatrickom oddelení.

Egon: Stalo sa to niekedy predtým?

Magda: Čo?

Egon: No, že sa v domove dôchodcov pokúsil niekto o samovraždu.

Magda: Čo som tu, tak nie. Ale pár dní pred tým, ako som prišla sa obesil nejaký maliar. Tomu to vyšlo.

Egon: Tá umelecká zóna je nejaká riziková...A možno to práve maliarovi nevyšlo, keď sa mu to podarilo. Arnošt možno chcel, aby mu to nevyšlo. Možno chcel tým len tak niečo povedať, chápete...Možno nechcel zomrieť.

Magda: Nechápeam.

Egon: To je jedno. Pôjdem, Magda.

Magda: Neviete, kedy sa vráti pán doktor? Nie ste v kontakte?

Egon: Sme. Chce zostať na materskej, žena sa začala znova premávať po mólach a zarábať peniaze. No a muž je pri dieťati. Nová doba. Tretí vek ako hovorí Dolina.

Magda: Tak ho pozdravte.

Egon: Dolinu?

Magda: Pána doktora. (zamyslí sa, pozrie na Egona) Dušana...

Egon: Odkážem. Máš niekoho Magda?

Magda: Prečo sa pýtate?

Egon: Prepáč, to je hlúpa otázka.

Magda: Chatujete?

Egon: Prosím??

Magda: Či občas chatujete na internete?

Egon: Veľmi málo. Teda kedysi.

Magda: Musím sa vám priznať...Ja som na tom... závislá. Zoznámila som sa nedávno s jedným úžasným človekom. Ihla v kope sena. Dohodli sme si stretnutie, ale nakoniec som tam nešla.

Egon: Prečo?

Magda: Lebo som sa opísala úplne inak ako vyzerám. Asi mesiac sme spolu rozprávali každý deň. Teda každú noc. Vzrušovalo ma to. Fyzicky... Predstavte si, je z tohoto mesta, mali sme sa stále o čom baviť...Normálne sa mi zdalo, že ho poznám, že okolo neho už dlho chodím. Myslím, že som zamilovaná, ale už dlho sa na chate neobjavil. Neviem, čo je s ním.

Egon: (váha) Možno ani on na to stretnutie neprišiel, možno sa tiež bál ukázať pravdu.

Magda: Myslíte? Prečo by to robil?

Egon: Preto, prečo aj ty.

Magda: Mala som pocit, že je to také...také osudové.

Egon: Anonymná pravda sa môže pokojne na osudovú len tváriť.

Magda: Tomu nerozumiem.

Egon: To nevádí. Pri Londýne je na psychiatrii oddelenie pre tých, ktorým šiblo práve z tej internetovej pravdy. Tak to s tým chatom nepreháňaj... Čo keď je to všetko nakoniec úplne inak?

Magda: To hovoril aj Dolina...

Egon: Maj sa dobre, Magda, musím ísť. Idem do rádia, večer vysielam.

Magda: Budem počúvať, ako vždy. Som rada, že ste sa vrátili. Mám vas veľmi rada, pán Egon. Ste dobrý človek. Do vás by sa dalo tiež tak ľahko zamilovať...

(Egon odíde. Magda zostane sedieť na lavičke sama, poslednú vetu povie len tak skôr pre seba, po tvári sa jej kotúľajú slzy.)

(Tma.)

25.

(Dušan sedí s Tamarou v záhradnej kaviarni pri stole, pijú kávu.)

Tamara: Všetko je tak, ako má byť. Žiadne náhody.

Dušan: Lahni si na vodu a nechaj sa unášať jej prúdom...

(Ticho.)

Dušan: ...a prinesie ťa až k presvedčeniu, že aj ten nesprávny človek môže byť ten pravý.

Proste aj zlá voľba môže byť dobrá.

Tamara: Prestaň.

Dušan: Neviem o tom nehovoriť, keď sme sami.

Tamara: Už aby prišla Tereza.

Dušan: Predstavujem si, že pôjdeme raz všetci štyria na večeru a ja odídem s tebou a Egon s Terezou.

Tamara: Často chodíš do kina. To je určite z nejakého filmu...

Dušan: Naposledy som bol s tebou.

Tamara: Nebudeme už nič a nikoho pokúšať, máš šťastnú rodinu...sám si povedal, že dieťa je cesta...aj nám s Egonom sa všetko, zdá sa, urovnalo...

(Prichádza Tereza, tlačí kočík.)

Dušan: Za jeden rok sa mi úplne zmenil život. Chápeš? Úplne. Dúfam, že je tá cesta dostatočne široká...keby som dostal náhodou šmyk...

Tamara: Náhodou? Hovoríš, že náhody neexistujú...

Tereza: Ahojte. Čo sa tvárite tak spiklenecky?

Dušan: Pripravujeme tretiu svetovú vojnu. Každý proti každému.

Tamara: Ahoj.

Tereza: Stretla som Egona, išiel do rádia. Tak sme chvíľu kecali. Som rada, že si máme stále čo povedať.

Dušan: Aj my sme chvíľu kecali. Ale toľko čo vy dvaja si toho asi povedať nemáme.

(Obidve sa na neho pozerú, Dušan sa zasmieje. Na tento úsmev asi balí baby.)

(Tma.)

26.

(Egon sedí v štúdiu, vysiela svoju novú reláciu Spovede, dohráva pesnička od Toma Waitsa, Egon rozpráva na mikrofón.)

Egon: Tak, priatelia, to bol Tom Waits a opat' sa vám prihovára Egon. Budeme pokračovať v našej nočnej relácii Spovede. Dnes je naším hosťom prostredníctvom audio nahrávky populárny herec z takzvanej zlatej generácie Ján Dolina a nesleduje jeho posledná, piata spoveď, ktorej som dal názov Tretí vek.

(Egon zapne tlačítko, do éteru sa rozľahne hlboký a životom preskúšaný Dolinov hlas.)

Dolina: (hlas) Vývoj? Ja neviem kam ide vývoj. Ani neviem aká je doba. Kladiáš mi náročné otázky. Doba... Egoistická, povedzme. Rád by som povedal, že ma to neznepokojuje, ale klamal by som. Mám pocit, že tento svet sa niekam rúti...nezadržateľou rýchlosťou a s pokazenou brzdou. Už sa ani necítim jeho súčasťou, pripadá mi príliš starý a hlúpy. Áno hlúpy. Ja mám zafixovaný svet, ktorý mal ešte svojho Boha, ktorý mal svoje zákony, podstatu a pravdu. Robili sa chyby, to je jasné, aj ja som urobil množstvo nezmyslov, ale vždy existovala sila, ktorá mňa a mnohých iných dokázala znova nasmerovať na cestu. Nejak som bol vždy schopný započúvať sa do hlasu, ktorý išiel odniekiaľ zhora, možno to bolo svedomie, možno pokora, neviem... Kristepane, ja som starý patetický blb...to vystrihni... Ten hlas už dnes nepočuť, stratil sa, Boh nám zahalil tvár, ako hovorí mistr Friedman. Ale myslím si, skôr sme mu ju zahalili my. Pre istotu. Vidím generáciu s prázdnyimi pohľadmi, bez viery, bez snov. Som hrozný starý dedo, viem. Ale mne už nič iné nezostáva, len byť hrozný starý dedo a filozofovať... Cítim, že čoskoro nastane Tretí vek. Skončí doba po Kristovi a príde nová...Tretí vek. Nevieme aký bude, čo prinesie, ale tušíme, že sa musí stať niečo podstatné. Možno udrú strašné mrazy a všetko zamrzne, možno nás zaleje voda, alebo nám to vráti príroda celkom inak a možno sa vyvraždíme sami... A potom sa začne rodiť nový život a začne rásť nová tráva. Príde celkom nová generácia, ktorá začne úplne od začiatku, ktorá sa vráti k podstate, ktorá si bude uvedomovať iné hodnoty... ako seba. Bude sa tvoriť epocha, ktorá vráti do života nadhodnoty. Ak Tretí vek nenastane tak speje toto ľudstvo do obrovskej papule arogancie, moci, matérie a hroznej neslobody. Jediná vec, ktorá ma naplňa dnes...je nádej... Aj to vymaž, tú poslednú vetu...Vieš čo, vymaž to celé, nechcem skončiť jako sentimentálno- patetický apokalyptický prorok...

Egon: Snáď mi majster odpustí, že som nechal jeho slová v pôvodnom znení, myslím, že príťažlivé na našich nočných spovediach je práve ich autenticita. Milí priatelia, drahá celá naša poslucháčska parta, ak ste vydržali s rádiom B 13 do tejto neskorej nočnej hodiny, želim vám dobrú noc a teším sa na stretnutie o dva týždne, keď budeme spovedať zabudnutého hudobného skladateľa Arnošta Schwarza. Ako pozvanie prijímate už dnes hudobný bonbónik, jeho najnovšiu klavírnú kompozíciu, ktorú púšťame na rádiu B13 vo svetovej premiére. Od mixážneho pultu aj od mikrofónu sa s vami lúči Egon. Good night and have a nice dreams. (Egon pustí hudobné číslo, v éteri sa rozoznie Čajkovskij. Egon sa zarazí, potom sa usmeje, začne sa hrozne smiať, jeho úprimný smiech pohltí mohutná klavírna hudba.)

27.

(Na vlakovej stanici.)

(Otec sedí na lavičke nástupišťa, v rukách drží tašku. Prísadne si k nemu matka.)

Matka: Máte tu voľné?

Otec: Pokojne mi tykajte.

Matka: Ja som Hana.

Otec: Michal.

Matka: Kam cestuješ?

Otec: Do Berlína.

Matka: Tam by som sa išla pozrieť.

Otec: Náhodou mám voľný lístok.

Matka: A čo tam budeme robiť?

Otec: Očúrame zvyšky socializmu, poprechádzame sa a pôjdeme domov.

Matka: A čo ak dostaneme za čúranie na verejnosti pokutu?

Otec: Máme na to. (ukáže na tašku) Prvá cena.

Matka: Vedela som, že raz vyhráš. A prečo nejde s tebou Ona?

Otec: Kto Ona?

Matka: Tá, za ktorou chodíš celý ten čas a hovoríš jej tipovacia kancelária alebo hlavná stanica. Tá záhadná neznáma, ktorú nepoznám...

Otec: (vyzerá dosť zaskočený) Počkaj, počkaj...myslíš milenka?

Matka: Ak je milenka od slova milovať sa, tak nie milenka, lebo ty sa už milovať nemožeš...teda so mnou...preto ju volám tak záhadne, tá za ktorou chodíš, keď odo mňa odchádzaš...

Otec: (rozosmeje sa krásnym úprimným smiechom starého muža, ktorý počujeme od neho prvýkrát) Tak to si strelila trošku vedľa, miláčik...

Matka: Miláčik si mi už dávno nepovedal.

Otec: To myslíš vážne? Ako ťa to napadlo?

Matka: Poznám ťa...

Otec: Milenka. Moja tajná milenka...Čo som Beethoven?

Matka: Ty si lepší než Beethoven...

Otec: Počkaj, počkaj. Ty si si vážne celé tie roky myslela, že ja mám milenkú?

Matka: Dúfala som, že nemáš.

(Ticho.)

Otec: Tomu hovorím nečakaný okamih.

Matka: Ty sa ma nič neopýtaš? Dva týždne sme sa nevideli...skoro tri. Nič ťa nezaujíma?

Otec: Zaujíma... Máš tu farby?

Matka: Farby? Samozrejme. Vo vlaku budem malovať žraloka maka, žraloka modravého a žraloka citrónového.

Otec: Tak ich vyťahni a poďme na to. Nech nestrácame čas.

Matka: Na čo?

Otec: Povedala si, že keď vyhrám v športke tak si namaľuješ na tvár vlajku Ugandy, pôjdeš do Tesca a budeš kričať Uganda do toho...to Tesco ti odpustím...aby sme stihli vlak...

Matka: To bez veľkého zrkadla nezvládnem.

Otec: Ja to zvládnem. Daj farby.

(Matka mu podáva farby.)

Otec: Ale Ugandu si pletiem s Uruguajom. Takže potrebujem inštrukcie.

(Matka popisuje vlajku Ugandy, otec jej ju maľuje na tvár . Rozprávajú sa a smejú.)

Matka: ...Ale je to dosť náročné...rozdeľ si priestor na šesť pásikov, teda prúžkov...idem od vrchu...čierny, žltý, červený, čierny, žltý, červený...

Otec: A v strede biele koliesko a v ňom čierny galský kohút...

Matka: Ty poznáš vlajku Ugandy?

Otec: Prosím ťa, vlajku Ugandy pozná každé decko...

(Počuť vzdialený vlak.)

Matka: Človek musí odísť, aby sa mohol vrátiť. Vieš?

Otec: Kolumbus?

Matka: Ten váš humor. Život.

Otec: Už nám to ide.

(Pomaly sa stmieva. V tme matka kričí Uganda do toho, Uganda do toho. Jej krik je podobný kriku ženy, keď prežíva slasťný orgazmus. Obaja sa smejú krásnym smiechom starých a veľkých ľudí.)

k o n i e c

venujem parte a blúdiacej generácii